

Tótkomlói Ligeti Óvoda

Pedagógiai Programja

2021

<p><u>Az intézmény OM azonosítója:</u></p> <p>202273</p>	<p><u>Intézményvezető:</u></p> <p>Malyáné Lestyán Anna</p> <p>Malyáné Lestyán Anna</p>
<p><u>Legitimációs eljárás</u></p>	
<p><u>Nevelőtestületi elfogadás határozat száma:</u></p> <p>1/2021. (05.05.)</p>	<p><u>Szülők Szervezete nevében véleményezte:</u></p> <p>Tótkomlói Ligeti Óvoda</p> <p>Malyáné Lestyán Anna</p> <p>Malyáné Lestyán Anna</p>

„A játékba integrált tanulás”

Pedagógiai programja

Tartalomjegyzék

I.A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELKÉSZÍTÉSE.....	5
II. AZ ÓVODA BEMUTATÁSA	5
1. Alapelveink a nevelésben	6
2. Jövőképünk.....	7
3. Gyermekképünk.....	8
4. Óvodaképünk.....	8
5. Küldetésnyilatkozatunk	8
III.AZ ÓVODAI ÉLE MEGSZERVEZÉSE, TÁRGYI, ÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEK	9
III./1. Az óvoda személyi feltételei	9
III./2. Tárgyi feltételek.....	10
IV.NEVELÉSÜNK ÁLTALÁNOS CÉLJA, ÉS FELADATA.....	10
V. NEVELÉS KERETEI.....	11
V./1 Egészséges életmódra nevelés	11
V/ 1.2. Egészségfejlesztési program.....	15
V./2 Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált és közösségi nevelés	24
V./2.1. Erkölcsi nevelés	25
V/3. Anyanyelvi és értelmi nevelés.....	27
V/4. Értelmi nevelés	28
VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	29
VI./1. Játék.....	29
V/2. Környezeti nevelés.....	33
VI./3. Mozgás, mozgásfejlesztés	36
VI./4. Verselés - mesélés	39
VI./5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	40
VI./6. Rajzolás festés, mintázás, kézimunka	42
VI./7. Munkajellegű tevékenységek	44
VI./8. A tevékenységben megvalósuló tanulás.....	46
VII. SZERVEZETI FORMÁK ÉS IDŐKERETEK.....	47
VII/1. Heti és napirend	47
VII/2. Tevékenységek és időtartamuk a napirendben	49
VIII. ÓVODA - ISKOLA ÁTMENET.....	51
VIII./1. Óvodánk az óvoda-iskola átmenet sikeres megvalósítását a következő folyamatban éri el:	52
IX. GYERMEKVÉDELEM.....	52
X. INKLUZÍV PEDAGÓGIA - INTEGRÁCIÓ, DIFFERENCIÁLÁS.....	56
X./1. Kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek	57
X./1.1. A hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése	57
X./1.2. Roma és migráns gyermekek óvodai nevelése	57
X./1.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése	58
X./1.4. Az autista gyermek	59
X./1.5. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek	62
X./1.6. Magatartási nehézség.....	63
X./1.7. Tanulási nehézségek	64
X/1.8. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek tanulási nehézségei	65

X/1.9. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek életében a legfőbb problémák, amelyek kihatnak későbbi tanulmányaikra:	65
X./1.10. Tehetséggondozás.....	66
XI. HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEIK ÉS RENDEZVÉNYEINK	67
XII. SZAKMAI DOKUMENTUMAINK	68
XIII. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE	70
XIII/1.A családokkal való együttműködés formája, tartalma, alkalmi, gyakorisága.....	70
XIII./2. Együttműködés társintézményekkel	71

I. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELKÉSZÍTÉSE

Pedagógiai Programunkat a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről, 20/2012.(VIII.31.) **EMMI Rendelet**, a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet – az **Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról** – alapján felülvizsgáltuk. A jelenlegi módosítást a **37/2018.(VII.25. kormányrendelet** tette szükségessé. Programunkban megőrizzük az eddigi gyakorlatunk eredményeit és legjobb tapasztalatait. Nevelőtestületünk minden tagja azonosul az Alapprogramban megfogalmazott alapelvekkel

JOGSZABÁLYI HÁTTER

- **2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről**
- A 2011. évi CXC. törvény végrehajtási rendeletei:
- 229/2012. VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról. – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról alkotott 1997.XXXI.törvénytés módosításai
- A Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő- testületének vonatkozó önkormányzati rendeletei
- **Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17) Korm. rendelet**
- **137/2018. (VII.25.) Kormányrendelet**

Intézményünk adatai:

Intézményünk neve: Tótkomlói Ligeti Óvoda

Székhelye: 5940 Tótkomlós Erzsébet u. 3.

Telefon száma: 68/ 462- 134

E- mail: ligetiovoda@gmail.com

Fenntartónk: Tótkomlós Város Önkormányzata

5940 Tótkomlós Fő u. 1.

Óvodánk férőhelye: 75 fő

Óvodai csoportok száma: 3

A pedagógiai program: „játékban integrált tanulás”

Alkotója: Intézmény vezetője, az intézmény nevelőtestülete közreműködésével

II. AZ ÓVODA BEMUTATÁSA

Tótkomlós, Magyarország dél-alföldi szlovák lakta településeinek egyike. **Nemzetiségi kisváros, ahol az együttélés sokszínű és gazdag kultúrát eredményez, és olyan gazdagságot ad, mint**

egymás értékeinek megbecsülését, a tőlünk különbözőek elfogadását, ismereteket és nem utolsó sorban tudást.

Városunk kiemelt természeti értékei közé tartozik, a városközpontot kettészelő Száraz-ér és az Erzsébet liget. Óvodánk az Erzsébet liget közvetlen környezetében a város központjától nem messze, kevésbé forgalmas, de jó megközelíthető helyen található. A liget közelsége, annak hatalmas területe, gazdag növény és madárvilága biztosítja óvodánk számára, a környezettudatos-, egészséges életmódra nevelés alapjait.

Óvodánk 3 homogén csoportos óvoda, ahol az óvodai nevelés országos alapprogram célkitűzéseit és feladatait valósítjuk meg, figyelembe véve a helyi igényeket és lehetőségeket.

Nevelésünk során kiemelt szerepet szánunk az egészséges életmódnevelésre és a rendszeres egészség fejlesztő mozgásra..

Nevelési koncepciónk alappillére, hogy a kisgyermek szeressen óvodába járni. Csoportszobáink ideális színtere a játéknak és a különféle tevékenységeknek az egész nap folyamán. Berendezések, felszereltsége optimális, balesetmentes. Tiszta, nagy felületű, paszteszínű falakkal bővítjük a térhatást, melyben jól érvényesülnek a gyermekek érzékeléséhez közelálló színes felszerelési tárgyak.

Az előtér dekorációja zömmel a gyermekek munkáiból kerülnek ki, s tükrözik a rájuk bízott óvodás korosztály érzékelését, kreativitását, érdeklődési körét és autonómiáját, óvodánk - óvónőink hitvallását a humanista értékek iránt. Láthatóvá válik, hogy melyek azok a műveltségterületek, amelyek közvetítését fontosnak tartjuk: a hétköznapok, az ünnepek és a jeles napok körforgásában.

Óvodai nevelésünk alapfunkcióit a szociokulturális környezet, a szülők, a családok igényei, a gyermekek alapvető érdekei határozzák meg.

Az a kisgyermek, aki szívesen jár az óvodába: jókedvű, derűs, kiegyensúlyozott. Komfortérzete a biztosítéka annak, hogy sem pszichésen, sem szomatikusan nem károsodik. Bíz a óvónőjében, önmagában és társaiban. Könnyebben tud kapcsolatot teremteni, ezáltal intenzívebben fejlődnek a metakommunikációs képességei. Alkalmazkodó-, konfliktustűrő- és kezelőképessége, önkontrollja, önértékelése és én - fejlődése pozitív irányba terelhető.

Az élénk, érdeklődő gyermek jól motiválható és maximálisan együttműködik a játékban és tevékenységekben, fejlesztési helyzetekben.

Ebben a törekvésünkben teljesebb ki az óvoda:

- óvó - védő,
- nevelő - személyiség fejlesztő funkciója
- szocializációs folyamata.

A vidám, kiegyensúlyozott, jól fejlődő gyermekek szülei elégedettek az óvoda munkájával és szívesen működnek együtt velünk.

Ez az a pont, ahol elsődlegesen realizálódnak a gyermekek, a szülők az óvoda érdekei és az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának elvárásai.

1. Alapelvünk a nevelésben

A fentiekre épülnek és azzal tökéletes egységbe fonódnak. Nálunk minden kisgyermeket, mint önálló autonóm személyiséget - feltétel nélküli szeretet, tisztelet, elfogadás és megbecsülés övez.

Nevelésünk lehetővé teszi és segíti minden gyermek személyiségfejlődését, egyéni képességeinek kibontakoztatását,

Fontosnak tartjuk az óvodai integrációs program keretében zajló ép és sajátos nevelési igényű, továbbá az eltérő szociális háttérű és kultúrájú gyermekek együttes nevelését. A nevelő munkánkban a nemzeti identitástudat erősítésére, a hazához való kötődésre nagyobb hangsúlyt fektetünk.

Alapelveink megvalósítása érdekében:

- az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával egyenlő esélyt biztosítunk a színvonalas neveléshez
- megteremtjük a gyermekek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi - és tárgyi környezetet,
- gondoskodunk az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes óvodai légkörről, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakításáról,
- az óvodai közösségben végezhető sokszínű tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető –játékra,
- a tevékenységeken keresztül segítjük elő a gyermekek tapasztalatszerzését.
- szervezési feladatokkal olyan csoportalakítási elvet választunk, amely biztosítja a sajátos nevelési igényű, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, és a kisebbséghez tartozó gyermekek arányos elosztását.
- minden gyermeknél az eltérő fejlődési ütemének megfelelő, differenciált és tudatos fejlesztést biztosítjuk.

Nevelésünk kereteit:

- a környezeti nevelés és viselkedéskultúra,
- az egészséges életmódra nevelés hangsúlyosabb kialakítása
- sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése
- testi nevelés

A sajátos igények minőségi kiszolgálás arra a döntésre készítették bennünket, hogy saját helyi Óvodai nevelési programot írjunk: pedagógiai, módszertani és gyakorlati értékeink stabilizálása és folyamatos gazdagítása érdekében.

Ismerjük az óvodánkba járó gyermekek szükségleteit és igényeit, felelősséget érzünk a „mátság” kezelésében. Képessé tettük magunkat az egyéni fejlesztés, *differenciálás* és a tehetséggondozás megoldására.

2. Jövőképünk

Célunk olyan óvodát teremteni, mely képes elősegíteni a változó és rohanó világban felnövő gyermekek harmonikus személyiséggé nevelését. Fontos számunkra a szakmai tudásunk kreatív alkalmazása, a másság elfogadása, a környezet tisztelete, szeretete és gondozása.

A nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll.

Mindezek megvalósítása érdekében a családokat szélesebb körben vonjuk be óvodánk életébe. Egy olyan őszinte, kölcsönös bizalmon alapuló légkörbe, ahol a problémákat minden szülő szívesen felveti, tudva, hogy a megoldásokat közösen keressük meg. **Fontosnak tarjuk** a játékon belüli fejlődés lehetőségeinek megteremtését, az egyéni bánásmód alkalmazását, az iskolai életmódhoz szükséges készségek, képességek kialakítását. Törekszünk arra, hogy a gyermeki

ismeretszerzés ne iskolai módon valósuljon meg, hanem tapasztalás útján, játékosan. A gyerekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozására és az egészséges életmód hangsúlyozására törekszünk.

Szeretetteljes, családi légkör kialakítását tartjuk szemelőt, ahol a gyerekek biztonságban érzik magukat. A gyerek személyiségét tisztelet, elfogadás, szeretett és megbecsülés övezi. Programunkban igyekszünk a helyi sajátosságokat ötvözni a pedagógiai programunkban megfogalmazott értékekkel.

3. Gyermekképünk

Minden gyermek más, egyedi, önálló személyiség, aki eltérő tulajdonságokkal, képességekkel, ismeretekkel, szokásokkal. Ezért egyéni bánásmódot, differenciált fejlesztést igényel.

Óvodánk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, az esetleges hátrányok csökkentését.

4. Óvodaképünk

Olyan óvoda vagyunk, ahol a gyermek jól érzi magát, könnyen beilleszkedik, ahol a család és a pedagógus kapcsolatára a nevelőtársi viszony jellemző.

Intézményünk a családi nevelés kiegészítője, a család igényeihez igazodó.

Óvodánk légköre szeretetteljes, gondoskodó, érzelmi biztonságot adó, óvó-védő, feltétel nélkül elfogadó, hagyományokat ápoló, értékeket közvetítő és teremtő.

Az óvodai élet során nevelésünk elsődleges színtere a **játék**, melyhez alapvető joga van a gyermeknek.

Óvodánk a helyes életritmus kialakításával megteremti a feltételt, a nyugodt, harmonikus személyiségfejlődésre, a helyes én-kép, önértékelés, életvitel kialakítására, mely elősegíti a gyermek, következő életszakaszba (kisiskoláskor) való biztonságos átlépését.

Óvodai közösségünket a sokoldalúság, a kompetens működés, kezdeményező-készség, az egységes nevelésfilozófiára való törekvés jellemzi, mely segíti az integrált és differenciált nevelést, a hátrányok leküzdését, a felzárkóztatást és a tehetséggondozást.

5. Küldetésnyilatkozatunk

Szeretet és tisztelet vezérli nevelőmunkánkat és kapcsolatainkat, mely összehangolt és tudatos. Az óvodánkba kerülő gyermekek személyiségének kibontakoztatását elősegítjük. Az őket körülvevő személyi és tárgyi feltételeket biztosítjuk. Nevelésünk olyan módszerek segítségével történik, mely figyelembe veszi a gyermek:

- egyéni szükségleteit,
- fejlődési ütemét,
- az értelmi, érzelmi és szociális képességeit.

Tudjuk, nevelőmunkánk eredményessége és a gyermekek érdeke megkívánja, hogy a családi nevelés kiegészítő szerepét felvállaljuk. A szülők legfontosabb partnereink a nevelésben, ezért bevonjuk őket a nevelő munkánkba, sokszínű programmal segítve az együttműködés elfogadását.

Mindennapi munkánkban előtérbe kerül a környezet megismerésére nevelés, a környezettudatos magatartás formálása, az egészségmegőrzés, a prevenció, az egészséges életmód szokásainak hangsúlyozása.

Óvodánkban a nevelőmunkánkat összehangoltan:

- a partnerközpontúságnak megfelelően,
- a szakmai önállóságnak megfelelően,
- az etnikai kisebbség nevelési irányelveit figyelembe véve.

Valljuk, hogy óvodáskorban a játék a legfontosabb, ezért a tevékenységek során annak prioritását hangsúlyozzuk.

III. AZ ÓVODAI ÉLE MEGSZERVEZÉSE, TÁRGYI, ÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEK

III./1. Az óvoda személyi feltételei

Intézményünk rendelkezik a törvény által meghatározott személyi feltételekkel.

Az óvoda működését ellátó alkalmazottak munkájával szemben elvárás a nevelés eredményessége érdekében a tolerancia, érzékenység, nyitottság, gyermekszeretet. Dolgozóink tudják, hogy magatartásukkal, megnyilvánulásukkal minden helyzetben, hiteles példaképnek kell lenniük. Munkánkban megmutatkozik a gyermekközpontú, szeretetteljes, családias óvodai légkör, melyben a hozzánk járó gyermekeket egyéni képességeikhez igazodva neveljük, fejlesztjük.

Kiemelten kezeljük a gyermekek testi- lelki gondozását, az érzelmi biztonság megteremtését és a szocializáció minél teljesebb kibontakozását a családi neveléssel együtt.

Óvodánkban három csoportban, 75 férőhelyen, homogén csoportban biztosítjuk a gyermekek ellátását.

A személyi feltételek biztosítják a gyermekek zavartalan, biztonságos óvodai nevelését 6.00 – 17.00 között

Óvodánkban 11 alkalmazott dolgozik

Dolgozók	Létszám adatok
Óvodapedagógusok	6 fő
Dajkák - szakképzett	3 fő
Gyógypedagógiai asszisztens	1 fő
Egyéb munkakörben foglalkoztatott (karbantartó)	1 fő

Nevelőtestületünk képzettségi és szakképzettségi mutatói

Képzettség iránya	Képzésben részt vettek száma
Szakvizsgával rendelkező	2 fő
Óvodavezetés	2 fő
Gyógypedagógus	1 fő

Az óvodánkban szakmai közösségek működnek, melyek fontos feladata a pedagógiai innovációra való nyitottság, és az állandó szakmai megújulás, segítve a mindennapi óvodapedagógiai munkát. Belső önértékelési munkacsoport, mellett mindig az adott feladat határozza meg, milyen munkaközösséget alakítunk ki az adott nevelési évben.

A sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztését speciális szakemberekkel együtt végezzük. Fejlesztő munkánkat segítik: fejlesztő pedagógus, logopédus, mozgásterapeuta, gyógypedagógus. A nevelőtestület szakmai tapasztalatokkal rendelkező, sokszínű, kreatív óvodapedagógusokból áll, akik fogékonyak és nyitottak az új szakmai ismeretek megszerzésére.

III./2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a programunk megvalósításához szükséges feltételekkel, az óvoda épületét, udvarát, berendezését fenntartó által pályázott pályázatok segítségével alakítottuk ki, hogy a lehető legjobban szolgálja a gyermek biztonságát, kényelmét. A pályázatok segítségével óvodánk két lépcsőben megújult kívül, belül, korszerűsítéssel és egészséges intézményi feltételek biztosításával. Csoportszobáink amellet, hogy tágasak, világosak, a természetes fényviszonyoknak megfelelőek, bútorzata teljesen kicserélődött, megújult. Berendezéseink esztétikusak, dekoratívak, harmonikusak, megfelelőek a sajátos nevelési igényű gyerekek neveléséhez is. Az óvoda rendelkezik tornateremmel, mozgást fejlesztő játékokkal. Az óvoda udvara a szabványoknak megfelelő, új szabadtéri játékokkal van felszerelve, amelyek a nagymozgás kielégítésére jól szolgálnak.

Óvodapedagógusaink önállóságán múlik, hogy a meglévő adottságon belül, hogyan alakítják ki az óvoda belső tereit, csoportszobáit.

A kisgyermek számára a tárgyaknak különleges jelentőségük van. A megismerési folyamatok érzékeléssel, észleléssel kezdődnek és érzelmi indíttatásúak, melyekben a tárgyak színének, anyagának, funkciójának, tárbeli elhelyezkedésének stb. fontos szerepe van. A legalapvetőbb, legörömtelibb és legfejlesztőbb tevékenységnek - a játéknak - is sokféle jó minőségű eszköz - az egyik - fő motiválója.

Csoportszobáink a játékszerek megfelelőek, esztétikusak, a gyermekek játékszituációihoz remekül használhatók. Minden korosztály ellátott képességfejlesztő játékokkal, építőkkal, kirakókkal, mesekönyvekkel. Lehetőséget kívánunk teremteni a mozgásfejlesztő eszközök folyamatos bővítésére.

A környezeti nevelés kiegészítőjeként, az évszakváltás és az ünnepek hangulatának előkészítéséhez a környezeti eszközöket használjuk.

IV. NEVELÉSÜNK ÁLTALÁNOS CÉLJA, ÉS FELADATA

Cél:

1. A természet szeretetére, megismerésére és megbecsülésére nevelés folyamatában: a természetes és épített környezet iránti pozitív érzelmi viszony korai megalapozása, a környezetkultúra, a környezettudatos magatartás alakítása.

2. A gyermekek egészséges és korszerű életmódjának, egészségvédő szokásainak alakítása, egészséges életmód hangsúlyozása. A testi-lelki egészség és a szociális kapcsolatok harmóniájának megteremtése.
3. Érzelem gazdag, szeretetteljes, nyugodt, autonóm légkör kialakítása, melyben a játék és a mozgás alapvető tevékenységével biztosítjuk az életkorra jellemző anyanyelvi, érzelmi erkölcsi és az értékorientált közösségi folyamatok minőségi változását.

Feladat:

1. A szűkebb és tágabb környezet élővilágát és épített értékeit megismertetni, megszerettetni, hozzájuk fűződő pozitív érzelmi viszonyt kialakítani.
2. A megismerési folyamatokhoz változatos helyszíneket, élményeket és tevékenységeket szervezni.
3. Szokásokat, szokásrendszereket és viselkedési formákat alapozni, melyek elindítják a gyermekekben környezetre figyelő, környezeti problémák iránt érzékeny környezettudatos viselkedést.
4. A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, esztétikus, tiszta környezet és az optimális pszichés klíma megteremtése és folyamatos fenntartása.
5. A gondozás teendői közben higiénés szokások alakítása, egészségük és testi épségük óvása.
6. Optimális óvodai életritmus és folyamatos napirendi keretek között kedvező feltételek megteremtése kapcsolat-felvételi igényeikhez és önértékesítési törekvéseikhez.
7. Családias, vidám, kreatív óvodai légkör megteremtése a játék és a mozgás ideális feltételeivel.
8. A játék és a mozgásszabadság tiszteletben tartása mellett elősegíteni a pozitív személyiségfejlesztő hatásokat, hogy általuk komplex módon erősítsük az érzelmi, erkölcsi és értelmi képességek minőségi változását.

V. NEVELÉS KERETEI

V./1 Egészséges életmódra nevelés

Cél:

1. A gyermekek testi-lelki fejlődésének elősegítése, egészségük alakítása.
2. Óvodásaink testi-lelki szükségleteinek kielégítése, melynek során a gyermekekben megalapozzuk az egészség és higiénias szokásokat, melyek az egészséges életvitelhez szükségesek.
3. A gyermekek képessé váljanak arra, hogy az általunk átadott ismeretek birtokában, lehetőség szerint tudatosan, készségszinten végezzék azokat a tennivalókat, amelyek saját és társaik testi épségével, egészségük megőrzésével kapcsolatosak.
4. Változatos mozgáslehetőség biztosításával segítjük elő, hogy a gyermekekben kialakuljon a rendszeres mozgás iránti igény, ez által mozgásuk rendezetté, testileg edzetteké váljanak.

Feladat:

1. Egészséges, barátságos, esztétikus környezet kialakítása (nyugalom, érzelmi-hangulati egyensúly fenntartása, optimális pszichés klíma megteremtése.)

2. Folyamatos napirend, életrend megszervezése, melyben változatos módon, - lehetőleg minél több időt a szabadban töltve - megfelelő idő jut mozgásra, pihenésre, szabadjátékra, étkezésre. stb.) Nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó biztosítása.
3. A gyermekek gondozása, egészségük megőrzése - edzettség, mozgásigény, táplálkozás, környezeti feltételek, prevenció.
4. Zöldségek, gyümölcsök illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, az öltözködés, fogmosás, pihenés, a betegség megelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
5. Megfelelő szakemberek segítségével, együttműködve a szülőkkel, prevenciós nevelési feladatok megvalósítása

1. Környezeti feltételek:

- Csoportszobát, a berendezést úgy alakítottuk ki, hogy azok gyermekeink biztonságát, kényelmét szolgálják, mozgásigényüket kielégítsék. Külön figyelmet szentelünk a kézműves-barkácsoló, valamint az élő-természetsarok helyének megválasztására. Az öltözőben a gyermekek váltóruháját, cserecipőjét, egyéb ruhaneműiket, tornafelszereléseiket külön jellel ellátott szekrényrészben helyezük el. Az előtérben kifüggesztett, szülőknek szóló információs tábla a nevelés érdekében fontos, folyamatos tájékoztatást biztosít az egészséges életmód szokásalakításáról (étrend). A mosdóban a gyermekek jellel ellátott törülközőjét, fésűjét és fogmosó felszerelését tároljuk. Gondoskodunk ezek rendszeres tisztításáról, cseréjéről.
- Az udvari szabad játék során biztosítjuk a test felfrissítését, edzését, a gyermek igénye szerinti ivás lehetőségét (jellel ellátott saját ivópoharak). A homokozás a gyermekek udvari tevékenysége során első helyet foglal el. A gyermekek egészségvédelmének érdekében naponta fellazítjuk, locsoljuk.
- Udvarunk helyet ad mindennapos testnevelésnek.

2. Tevékenység tartalmak:

- A gyermekek számára folyamatos napirendet, tevékenységi ritmust biztosítunk, ami egészséges fejlődésükhöz nélkülözhetetlen.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek biztonságérzetének megteremtéséhez elengedhetetlen harmonikus társas kapcsolatok támogatására. Első naptól kezdve építjük a pozitív érzelmi viszony kialakulását óvónő és gyermek között, hogy érezze a bizalmat, a szeretetet, napjaik félelemmentesen teljenek. Személyiségük kibontakozásáért nyugodt légkört, meleg, jutalmazó, megerősítő nevelési módszereket alkalmazunk.
- A durva, agresszív viselkedésmódot tanúsító gyermekekre odafigyelünk, folyamatosan igyekszünk leépíteni ezt a negatív tulajdonságot.
- Egészséges fejlődésük fontos feltétele az életkoruknak megfelelő egészséges táplálkozás. A szülők figyelmét ráirányítjuk a nyers zöldség és gyümölcsfogyasztás fontosságára, a változatos alapanyagú nyers saláták élettani és ízlésformáló hatására. A magas cukortartalmú ételek és italok a magas só-és telítetlenszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére fel hívjuk a figyelmet. Fontosnak tartjuk az esztétikus terítést, és kulturált étkezési szokások betartását.
- Öltözködéskor önállóságukat támogatjuk, közben ízlésvilágukat is formáljuk. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek ruházata az időjárás változásaihoz igazodó, kényelmes, könnyen fel- és levethető legyen. Ennek szükségességét, praktikumát a szülőkkel előzetesen megbeszéljük. Öltözködési, egészségügyi szempontból szükségesnek tartjuk a cserecipőt, kényelmes szabadidőruhát az udvari mozgáshoz.

- A megbetegedés tüneteit fel kell ismernünk, különös tekintettel az asztmás és kruppos gyermekekre. Betegség esetén, ha szükséges, értesítjük a szülőt. Amíg a szülő megérkezik, lázat csillapítunk. **A gyermekek gyógyszeres kezelését nem vállaljuk! Csak orvosi igazolással jöhetnek ismét közösségbe.**

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása.
- A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése.
- A nyugodt, szeretetteljes, kiegyensúlyozott óvodai légkör kialakítása.
- A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása.
- A gyermekek táplálkozási, tisztálkodási, öltözködési szokásainak egyénileg történő segítése.
- A családokkal való együttműködési formák megkeresése.
- A gyermekek egyéni adottságainak, egészségi állapotának (allergia, érzékenység, stb.) figyelemmel kísérése.
- Minden tevékenységet fokozott szóbeli megerősítés kísérjen, a napi óvodai életritmusunkban erre elegendő időt, nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkört biztosítson.
- Együttműködés a szülővel, az egészségügyi szakemberekkel, elsősorban a betegségek megelőzésében, ill. „megszüntetésében”.
- Korszerű étkezési kultúra közvetítése, melyben igyekezzen partnerként megnyerni a családokat is.

Az egészséges életmódra nevelés feladataiba integráljuk az alábbi feladatokat:

Mozgásfejlesztés

- Nagymozgások fejlesztése (pl. járás, futás, mászás.)
- Finommotorika fejlesztése (pl. gombolás, evőeszköz használata, körömkefe használata, vágás, szeletelés, reszelés.)
- Szem-kéz koordináció fejlesztése (pl. folyadéktöltés, kenyér-kenés, fésülködés, gombolás, kötés.)
- Egyensúlyérzék fejlesztés (udvari, tornaszobai eszközökkel, valamint úszással)

Testséma fejlesztés:

- Testséma kialakítása, testrészek ismerete (pl. öltözés, gyermekek elalvás előtti és ébresztő simogatása.)
- Meghatározott testrészekre koncentráció (pl. mászókázas, csúszdázás)
- A test személyi zónájának alakítása (pl. tisztálkodás, öltözés közben a testrészek tudatos megnevezése.)

Percepciófejlesztés:

- A környezeti ingerek teljes körű megtapasztalása, az érzékszervek működésének finomítása (pl. ételek íze, illata, tapintás.)
- Térpercepció fejlesztése (pl. terítés, ruhaneműk felvétele, fogkefe helyes irányú használata.)

Verbális fejlesztés:

- A fentieket tudatosan kíséri a verbális megerősítés (pl. testrészek, ruhadarabok megnevezése, használati tárgyak ismerete).

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére

A nyugodt, szeretetteljes környezet és bánásmód hatására a gyermek biztonságérzete megnő. A szokások elsajátítása folyamán kialakulnak egészséges életmódbeli készségei, jártasságai.

Tevékenységeiben:

Önálló:

- a tisztálkodásban, a tisztálkodó eszközök használatakor,
- WC használatakor,
- fogmosáskor,
- öltözködéskor,
- önkiszolgáláskor,
- a kimert étel mennyiségének megítélésékor,
- az adott hőmérsékletnek megfelelő ruhakiválasztáskor.

Megfelelően használja:

- az evőeszközöket, játékokat, egyéb eszközöket,
- az óvoda és egyéb helyiségeit,
- a környezet tisztántartására szolgáló eszközöket.

Tud:

- cipőt kötni,
- gombolni,
- teríteni,
- hajtogatni (szalvéta, ruha),
- ajtót nyitni, csukni (csendben közlekedni),
- természetes testtartással az asztal mellett ülni.

Ismeri:

- a kulturált étkezés szokásait (csukott száj, asztal rendje, halk beszélgetés),
- zsebkezdőhasználat módját,
- a rendetlenség megszüntetésének módját.

Segít:

- a környezet tisztántartásában, a rend megőrzésében,
- a kisebbek különböző tevékenységében.

Részt vesz:

- *a tevékenységekben*, sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken,
- a játékok és egyéb eszközök elrakásában, tisztán tartásában,
- berendezési és egyéb tárgyakat rendeltetésszerűen használja,

- a napi tevékenységekhez kapcsolódó eszközök előkészítésében, használatában, helyretételében tevékenykedik,
- mozgáshoz, sporthoz szükséges felszereléseket, eszközöket biztonságosan használja

V/ 1.2. Egészségfejlesztési program

Az élet és az egészség az embernek semmi mással nem pótolható, alapvető értéke. Az egészség modern értelmezése a testi, valamint a lelki és társkapcsolati biztonságot, az aktív alkalmazkodó és társkapcsolati jólétet foglalja magába, melyen nem csupán az orvosilag felülvizsgált egészségi állapotot értjük, hanem az egészség aktív, célirányos megvalósítását, az egészségvédelemre vonatkozó folyamatos ismeretbirtoklást, az egészségesebb választását, valamint annak visszajelzését. Az egészség védelme és karbantartása tanítható, fejleszthető. Óvodáskorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, melynek sajátos jellemzői az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaira vezethetők vissza.

Az egészségfejlesztés az óvodai nevelésben kulcskompetencia kialakítását igényli. Nem egyszerű összeadása a hozzátartozó nevelési feladatoknak, hanem sajátos szemlélet és magatartásforma. Olyan értékek hordozója, amelyek csak összességükben szolgálják a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését és harmóniáját.

A köznevelési törvény módosításának megfelelően **(20/2012.VIII.31. EMMI rendelet) az óvodai egészségnevelés, a gyermek egészségének, biztonságának védelmével kapcsolatos feladatok, illetve az ezzel összefüggő egészségfejlesztési stratégia felállítása intézményünkben a törvényességi előírásoknak megfelelően került kidolgozásra és Pedagógiai programunk részét képező Egészségfejlesztési programban kerültek megfogalmazásra.** A program elkészítésének célja az, hogy az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk.

1. Az egészség azonosítható a testi, lelki és szociális harmónia állapotával. Fontos, hogy óvodásaink és az intézmény felnőtt közössége felismerjék az egészség értékjellegét. Ez a cél akkor érhető el, ha megalapozzuk a gyermekekben az önmagukért és a másokért érzett felelősségtudatot.

2. Általános cél és feladat:

Célunk a teljes óvodai életet átfogó, az óvodai nevelés megkülönböztetett szerepéből adódó, a gyermeki személyiségfejlesztés szempontjából alapozó jelentőségű egészségnevelési feladatok ellátása, mely felkészíti a gyermeket az egészségének védelmére, távlati céljaiban elősegíti a társadalom számára az egészséges, edzett, terhelést elbíró személyiség kialakulását.

Feladataink az egészségnevelés területén, hogy kialakítsuk az egészséges életvitel iránti igényt, egészséges életstílusokkal és életmodellekkel ismertessük meg a gyermekeket, gondozzuk lelki (érzelmi, akarati, értelmi) képességeiket és az embertársakkal kapcsolatos szociális együttműködési készséget kialakítsuk. Az egészség e három jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlesztés feladatával. Az óvodai egészségnevelési feladatainkat két részre oszthatjuk- egészségfejlesztés (promóció)és megelőzés

(prevenció), melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvodai nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak.

Az egészségfejlesztési feladatai, programok, színterek

- Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés)
- Pszichohigiénés egészségfejlesztés (lelki egészségfejlesztés)
- Szociohigiénés egészségfejlesztés

E három főfeladat, tevékenységi rendszer egymással és az egészségfejlesztés tárgyi, valamint jogi alapfeltételeivel áll szoros kölcsönhatásban.

Szomatikus egészségfejlesztési feladatok

Általános cél és feladat:

Tágabb értelemben a szomatikus nevelés kitüntetett nevelési feladatként a MTA ajánlásában így kerül meghatározásra:

Óvodai nevelésünk megvalósítja az Óvodai nevelés országos alapprogramjában a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése címszó alatt megfogalmazottakat, valamint felöleli a gyermek egészségvédelmét, egészségfejlesztését, az élet és a testi épség megőrzését.

A szomatikus nevelés területei:

- személyi higiénia fejlesztése
- környezeti higiénia fejlesztése
- az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- a betegségek megelőzésére nevelés
- napi rendszeres testmozgás, testedzés
- balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás

Személyi higiénia fejlesztése:

A személyi higiénés nevelés magában foglalja a gyermek testi gondozását, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét. Ezen a test tisztán tartását értjük, a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását. A legintimebb higiénés tevékenységet, a WC- használatát és az anális toalettet, a WC- papír használatát.

Fontosnak tartjuk még az egészséges ruházat és helyes öltözködés szokásának alakítását, valamint ruházat higiéniáját, tárolási feladatait.

Célunk:

a személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme.

Feladatunk:

Az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás, gyakoroltatás, ellenőrzés és folyamatos korrekció. A feltételek biztosítása. Minden gyermek számára biztosított a saját személyi felszerelés-jellel ellátott törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, tornafelszerelés, ágynemű. A gyermeköltözőben minden gyermek rendelkezésére áll jellel ellátott szekrény (polc), ahol a saját

ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott. Tisztálkodáshoz rendelkezünk elegendő számú, a gyerekek méretének megfelelő mosdókagylóval, szappantartóval, körömkefével. A gyermekmosdókban biztosított az elegendő számú gyermek-méretű WC, és rendelkezésre áll a megfelelő felszerelés. A mosdóhelyiségekben lehetőség van a bevezetés, beszélés utáni kimosakodásra.

A gyermekek számára biztosított orrtörüléshez, orrfújáshoz a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő, melynek higiénikus tárolására szintén gondot fordítunk. A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége. Járványos időszakban fokozottan figyelünk a higiénés szabályok betartására, ennek feltételeit /papírtörölő, fertőtlenítő/ mindig biztosítjuk.

Környezeti higiénia fejlesztése:

Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek szinterei a csoportszoba és kapcsolódó helyiségek, valamint az óvoda udvara.

Célunk a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása a gyermekekben, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása.

Feladatunk az óvoda és szűkebb környezetünkben jelentkező környezetvédő tennivalók felismertetése, pozitív viszony kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartás szokásainak kialakítása. Példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás.

A feltételek biztosítása. Lehetőségeinkhez mérten feladatunk a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése-kényelmes, zsúfoltságtól mentes elrendezés, térbeosztás-mellyel a tevékenységekhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk.

A gyerekek környezetében lévő, és a gyerekek által használt berendezési tárgyak megfelelnek testméreteiknek, ugyanakkor stabilak, biztonságosak, könnyen tisztán tarthatók. Az eszközök, játékok tárolásának feltételei adottak, tisztán és rendben tartásukat folyamatosan elvégezzük.

A helyiségekben folyamatosan biztosítjuk:

- Rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcserét.
- Gondoskodunk a helyiségek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításáról, az ideális, lámpatestek elhelyezéséről.
- Ügyelünk a megfelelő páratartalomra

A rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás mindenki számára elemi követelmény. Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk.

Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk-biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét, a füves részek pótlását és gondozását.

Udvari eszközeink többségében az EU szabványnak megfelelőek A játszótéri elemek rendszeres felülvizsgálatáról gondoskodunk. Az udvari homokozóban, a homokot évente cseréljük. Napi rendszerességgel frissítéséről a karbantartó gondoskodik

Lehetőségeinkhez mérten a homokozó árnyékolását megoldjuk, illetve használaton kívül takaró fóliával védjük. Példamutatással, ismeretközvetítéssel a környezettudatos életszemléletet

igyekszünk megalapozni - szelektív hulladékgyűjtés, kirándulások alkalmával, a csoportszobákban, az év jeles napjaihoz kapcsolódóan... stb.

Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása:

Kisgyermekkorban a táplálkozás a fejlődés alapfeltétele. A növekedéshez nagy mennyiségű tápanyag elfogyasztását igényli, hiszen az életkorra jellemző sok mozgás sok kalóriát „emészt fel”. Folyadékigénye is fokozott, amely az élénk anyagcsere folyamatoknak és a fokozott mozgásosságából eredő hő leadásnak a következménye. Óvodában nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait - így az étkezés előkészületeinek lebonyolítása az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Célunk, hogy egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladatunk a megfelelő étkezési szokások kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és a helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység.

További fontos feladatunk a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén.

A feltételek biztosítása:

- a gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit
- csoportszoba zsúfoltságtól mentes, kellemes hőmérsékletű,
- a szükséges eszközök (tányérok, evőeszközök, poharak, terítő, szalvéta) megfelelő méretben és mennyiségben elérhető helyen, biztonságosan tárolva rendelkezésre állnak.

A feltálatl ételek elnevezését megtanítjuk a gyerekeknek, egy - egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg, így kedvcsináló ismereteket nyújtunk az ételről.

Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket.

Megismertetjük a gyermekeket a természetes vitaminforrásokkal, kíméletes módon elkészített gyümölcsökkel, zöldségfélékkel, a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal, a belőlük nyert olajokkal, fűszerekkel. Az egészséges táplálkozás megkedveltetése érdekében a szülők támogatásával zöldség és gyümölcsnapokat szervezünk a csoportokban. A különleges étrendet igénylő gyermekek étkeztetését a főzőkonyhákban történő folyamatos egyeztetésekkel megszervezzük, fokozott figyelemmel kísérjük (tej érzékeny, liszt érzékeny, migráns gyermekek). Biztosítjuk a nap bármely szakában a folyamatos folyadékpótlást. Fokozott figyelmet fordítunk a gyerekek (közvetett módon a családok) étkezési szokásaira. Táplálkozási rendellenesség – túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél a családdal való együttműködés fontosságát tartjuk szem előtt.

A betegségek megelőzésére nevelés:

Kiemelt óvónői feladat a fertőző betegségek megelőzésére nevelés. A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkeendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Célunk az egészségvédő jó szokások kialakítása.

Feladatunk ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása.

A feltételek biztosítása:

A minden gyermek számára biztosított egyéni tisztálkodási szereket elkülönített tárolóban helyezünk el, (erre szezonális betegségek időszakában fokozottan figyelünk) elhasználódás esetén gondoskodunk pótlásukról pl. fogkefe.

A higiénés szabályok betartásával, a betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes magatartási szokások begyakorlásával biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést.

Szezonális fertőző betegségek megelőzésére vitaminban gazdag étrendet biztosítunk. Ebben az időszakban a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk. (intenzív szellőztetés, zsebkendőhasználat, fertőtlenítés. stb.)

A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, rendszeres mozgáshoz szükséges feltételeket, minden adódó lehetőséget kihasználunk a levegőzésre, sétára, kirándulásra.

Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt megbetegedéskor a gyermeket elkülönítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön.

A betegségből történő felgyógyuláskor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük. Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az óvoda védőnőjével, indokolt esetben többszöri szűrést iktatunk be.

Kapcsolatot építünk ki az egészségügy szakembereivel, a preferált területeken szorgalmazzuk gyermekeink rendszeres vizsgálatát, így a fogászat, a szemészet, az ortopédia területén.

Napi rendszeres testmozgás, testedzés:

E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető mozgáskészségek kimunkálását, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti. Magába foglalja a szervezet edzését, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést, az óvodai testnevelés foglalkozásokat.

Célunk a testmozgás, a mindennapos testnevelés, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladatunk a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése. Pedagógiai programunk hangsúlyos része a gyermekek mozgásfejlődésének elősegítése, így az egészségfejlesztési programban csak azok a területek kerültek megfogalmazásra, melyek a pedagógiai programot hivatottak kiegészíteni.

Feltételek biztosítása:

A mindennapos testnevelésre, a játékos mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk.

Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró képességének, fizikai fejlődésének,

ügyességének, állóképességének nyomon követése. A testnevelés foglalkozások szervezésénél a legfőbb alapelveket érvényesítjük, így az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vesszük, lehetőség szerint szabadban szervezzük ezen tevékenységeket, legnagyobb részben mozgásos játékok keretében valósítjuk meg, a feladatok fokozatos nehezítésével. Fokozottan ügyelünk a gyermekek biztonságérzetének kialakítására, a balesetvédelmi és higiéniai szabályok betartására. Elegendő, átlátható helyszín, biztonságos eszközök, jó szellőztetés, tiszta tornapadló. Figyelemmel fordulunk a betegségből lábadozó, gyenge fizikumú gyerekek foglalkoztatására, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyerekekre.

Balesetek megelőzésére nevelés

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. A felgyorsult technikai fejlődés számtalan olyan „eredményt” is hozott, melynek jelentősége balesetveszélyt, életveszélyt is hordoz magában. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Célunka gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladatunk egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

Év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük a z óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat. Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van. Megismertetjük gyermekeinkkel a játék és taneszközök, valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát.

(Csak biztonsági jellel, tanúsítvánnyal ellátott játékokat vásárolunk)

Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik - olló, tű, kés, villa-. A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk. Hasonló pedagógiai tudatossággal, szituációs játékok kezdeményezésével fordulunk a háztartásokban található háztartási gépek használatára vonatkozó szabályok megismertetése felé.

Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az óvodában használatos vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről, és minden egyéb, a balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról. Ez minden óvodai dolgozó kötelessége! Biztosított az óvodai elsősegélynyújtó alapfelszerelés.

Pszichohigiénés egészségfejlesztés

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiénéjének megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Általános cél olyan személyiség szerkezet fenntartása, mely alkalmassá teszi társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben önmagával belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) pszichoszociális egyensúlyra törekszik.

Feladat a gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiség tulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozása, az abúzus és deviancia megelőzése, a harmonikus társkapcsolatok és az empátia készség alakítását.

A pszichohigiénés egészségfejlesztés területei:

- Egészséges életvezetés
- Stresszelhárítás
- Egészségre káros szokások megelőzése
- Érzelmi nevelés

Egészséges életvezetés (egészséges életvezetés, hibás viselkedés megelőzése, kezelése).

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségtelen szokások korrekcióját jelenti.

Célunk, megóvni a gyermeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.

Feladatunk az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri - pszichés túlterheléstől, kimerültségtől.

A feltételek biztosítása:

Óvodai napirendünk kialakításánál minden esetben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, ugyanakkor rugalmas legyen. A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét. **A rendszeresen visszatérő és ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot jelentenek a gyermekek számára.**

Törekszünk a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió). Minden adódó lehetőséget kihasználunk, mellyel a családi életre nevelést segítjük elő, így a családi munkamegosztás fontosságára, az apai és anyai hivatás szépségét emeljük ki.

Stressz-elhárítás:

A stressz a szervezetnek a külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége, amely véges és kimeríthető. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik.

Célunk az idegrendszeri,- lelki egészségvédelem.

Feladatunk a stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz - hatások és helyzetek elkerülésével, illetve a stressz - hatások kompenzációja.

A feltételek biztosítása:

Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terei biztonságot sugározzanak, berendezési tárgyai a gyerekek méretéhez igazodjanak. Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert, mint a folyamatos erős zajforrás, vibráló fény. Napirendünk minden esetben biztosítja a rendszerességet

és a rugalmasságot. Kerüljük a sürgetést és a várakozást. A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, kizárjuk a megkülönböztetést és az agressziót. Nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem.

Egészségre káros szokások mellőzése:

A pszichohigiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás), az indokolatlan mértékű gyógyszerfogyasztás és az egyre terjedő drogfogyasztás, az elhízás és a cukorbetegség megelőzése. Az óvodai nevelés területén célunk, hogy olyan egészségvédő modellt ismertessünk meg a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől.

Feladatunk, hogy a gyermekek megismerjék az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénia fontosságát. Legjobb propaganda a jó példa, a helyes életvitel és harmonikus, derűs létünk.

Érzelmi nevelés:

Az óvodás korú gyermek jellemző tulajdonsága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy az óvodai élet során biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk állandó értékrendünk megteremtésével az elvárt érzelmi, erkölcsi és közösségi normáknak megfelelő személyiséggyekek, viselkedési formák kialakítása.

Feladatunk a gyermek képességeinek fejlesztésével optimális érzelmi és szociális attitűd megalapozása. A szeretet, a tisztelet közvetítésével érzelmi biztonság megteremtése, mely elősegíti az önbizalom, a pozitív én-kép kialakulását.

A feltételek biztosítása:

Kiemelt feladatunk a gyermekek beilleszkedési képességének elősegítése, csoportba történő integrációja. Különös gonddal figyelünk a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű és migráns gyerekek beilleszkedésére.

A csoportban történő alkalmazkodás képességének fejlesztése fontos feladat, ilyen az egészségvédő, szabálykövető magatartás, a természeti és társadalmi feltételekhez alkalmazkodó viselkedés kialakítása, az emberi kapcsolatok tiszteletben tartása, az udvarias viselkedés, az együttműködés elfogadása. Teljes óvodai nevelésünket áthatja a gyermek-felnőtt tiszteletre épülő bizalmas, tapintatos és elfogadó viselkedése és a szeretet.

Törekvésünk, hogy a gyermek-gyermek kapcsolatban is jelen legyenek ezek az értékek.

Szociohigiénés egészségfejlesztés:

A szociohigiénés egészségfejlesztés az egészségnevelésnek a társas együttélésekből adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélésközös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását végzi.

Célunk, hogy a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készítse elő, szeretetteljes együttműködésben együttműködésbe való részvételre nevelje.

Feladatunk, hogy zavartalan, kiegyensúlyozott pedagógiai légkörben harmonikus kapcsolatok alakítása az egyén és a közösség között, a konfliktusok megoldása a személyiség kreatív kibontakoztatásával megfelelő mintát követve- utánpótlás, azonosulás, belsővé válás után ösztönzéssel, motivációval olyan szokások kialakítása, melyek segítik a más társadalmi közösségbe való beilleszkedést.

A szociohigiénés egészségfejlesztés területei:

- Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés
- Egészségpropaganda

Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés

Célunk a gyerekek közösségbe való befogadása, egyenértékű emberként való elfogadása, szeretetteljes együttműködésben való óvodai légkör megteremtése. Az óvodai integrált nevelés célja, hogy az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján a 3- 7 éves integrálható fogyatékos vagy szociális hátránnyal küzdő gyerekek számára a normál óvodai nevelés során részükre folyamatos és elégségesen biztosított speciális fejlesztés mellett a gyermeki jogokat gyakorolva szociálisan, értelmileg, érzelmileg az iskolai életre érette váljanak.

Feladatunk az óvodapedagógus részéről a máságnak a gyermekközösség irányába történő elfogadtatása, minden gyermeket ugyanazok a jogok illetik meg, származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérüléseire tekintet nélkül!

Az óvodai nevelés azon fogyatékos gyermekek részére nyújt adekvát fejlesztési lehetőséget, akik önkiszolgálásra képesek, fogyatékoságuk olyan mértékű, hogy a közösségi nevelés feltételei között a beilleszkedésre képesek, ismereteik, jártasságaik, készségeik fejleszthetők.

A feltételek biztosítása:

Biztosítjuk a biztonságos, szeretetteljes légkört, és az önérvényesítés helyes szabályainak kialakításán túl az egymáshoz való alkalmazkodás helyes módját következetesen betartjuk. Törekszünk arra, hogy a szervezett óvodai programokban minden gyermek hasonló jogokkal vehessen részt, ennek segítése minden óvodapedagógus feladata. A törvényben megfogalmazottak szerint nyitottak vagyunk az integráló nevelés feladataira, intézményünk objektív lehetőségeit szem előtt tartva. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez a megfelelő szakemberek segítségére számítunk.

Egészségpropaganda

Az egészségpropaganda az egészségpolitikai intézkedések széles körű terjesztését, a szociálpolitikai határozatok, döntések megértését, megkedveltetését, a megvalósításra irányuló mozgósítást jelenti. Ez valamint, az egészségügyi ellátás időben történő igénybevételére való mozgósítás, illetve felesleges igénybevételének elkerülésére irányuló felvilágosítás a feladata.

A betegségek korai felismerése, a szűrővizsgálatokra történő mozgósítás, az időszakos és rendszeres gondozás igénybevétele az egyén és a társadalom egészség- védelmének, az egészségfejlesztésnek a feladata.

Az óvodában az egészségpropaganda elsősorban a szülők felé irányul segítségével az óvoda valamint a szülői ház egészségnevelésének összehangolására törekszünk (pl: dohányzás, drog, alkoholizmus elleni propaganda, a szív védelme, az egészséges táplálkozásra való figyelem felhívás, stb).

Célunk a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.

Feladatunk modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása, egészségpropaganda a szülők körében- az egészségesebb választására való törekvés képességének fejlesztése.

V./2 Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált és közösségi nevelés

Cél: A szociális és egyéni nevelés a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a közösség által, a közösség normáinak érvényesítésével.

Feladat:

1. Érzelmi biztonságot, állandó értékrendet nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig.
2. A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

Tartalom a feladatoknak megfelelően:

1. Az óvodáskorú gyermekek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. Családias légkörben a gyermekeknek kialakul az érzelmi kötődése társaihoz, felnőttekhez egyaránt. A befogadás időszaka meghatározza a gyermekek óvodához fűződő érzelmi kötődését. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával, így együtt teremtjük meg a lehető legnyugodtabb körülményeket a gyermekek számára.
2. A gyermek- gyermek, felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az óvodánk nagy hangsúlyt fektet arra, hogy gyermekeink önkifejező, önérvényesítő tevékenységeit segítse. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében. A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, és elfogadás, a másság elfogadásának képessége.

A gyerekeket segítjük abban, hogy tolerálják, elfogadják a másságot, pl.:

- nehezen szocializálható,
 - különböző tanulási, pszichés, beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő,
 - elhanyagolt,
 - hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű,
 - sajátos nevelési igényű,
 - más etnikai közösségből származó,
 - kiemelkedő képességű társaikat
3. Úgy alakítjuk ki a közösségi élet szabályait, hogy:
 - segítjük a gyermekbarátságok formálását,
 - a konfliktust kezelést úgy alkalmazzuk, hogy ez által a belső elégedettség, pozitív én-kép alakuljon ki a gyermekben.

- a humor jó módszer, a szeretet egy bizonyos formája. A nehézségeket a humor feloldhatja, a görcsösséget megszüntetheti.
 - a gyermek önbizalma fejlődjön.
 - a játék, a közös tevékenykedés, az újszerű munkaformák fejlesszék a gyermekek kooperatív készségeit, ezáltal a társas kapcsolatokat.
4. A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. Arra törekszünk, hogy az óvoda mindennapjait morális értékek hassák át (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség,) és a gyermekek akarat tulajdonságai fejlődjenek (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat). Ezáltal megalapozódik szokás-, és normarendszerük.
 5. A környezettudatos nevelés által gyermekeink felfedezik és rácsodálkoznak a természeti és emberi környezetre, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a haza szeretet alapja, és meg tanulják tisztelni, becsülni azt. Így alakulhat ki a szülőföldhöz való kötődés.
 6. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda többi dolgozójának kommunikációja, bánásmódja, viselkedése, mely hatással lehet a családok normáira is.
 7. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél fontos az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályban meghatározott, speciális felkészültségű szakemberekkel.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- A gyermekek törekednek a helyes viselkedés és cselekvés szokásszabályainak betartása.
- Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Konfliktushelyzetben megegyeznek társaikkal.
- Érdeklődnek egymás iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják.
- Igényükké válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.
- A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik.
- Figyelmesen meghallgatják a felnőttek, gyermekek közléseit.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Tudják értékelni saját tetteiket, és az eljűk tárt magatartási példákat.
- Érvényesítik kezdeményező-készségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

V./2.1. Erkölcsi nevelés

Cél:

1. Az óvodások nyugodt, élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.
2. Az erkölcsi értékek alapjainak lefektetése.
3. Személyiség pozitív irányba való formálása.

Feladat:

1. Az óvoda segíti a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységét, teret engedünk éntudatának alakulásához, önkifejező törekvéseihez.
2. A közös együttlétek olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítsenek meg, mint az együttérzés, önzetlenség, figyelmesség, segítőkészség, önállóság, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, a közösen végzett munka öröme.
3. Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés.
4. A másság elfogadásával a tolerancia kialakulásának elősegítése

Óvodapedagógus feladatai:

- Biztonságos, nyugodt, családi óvodai mindennapokat biztosítunk neveltjeink számára, amelyben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és felnőttek közötti folyamatos metakommunikációra (interperszonális kapcsolatok)
- A felnőttekkel és a társakkal kapcsolatos viselkedési normák kialakítása és gyakorlása természetes szituációkban.
- A konfliktusok kezelése és azok önálló megoldására való ösztönzés.
- A társakért, a csoportért érzett felelősségérzet alakítása.
- A nevelés folyamatában az óvoda világnézeti kérdésekben semleges.
- Tiszteletben tartjuk a családok vallási hovatartozását.
- Szülői igény szerint, az óvoda biztosítja a hittanoktatást.
- A pozitív Én-kép kialakításának segítése, valamint az, hogy **reális én-kép** alakuljon ki a gyermekben.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek hallgassák meg az óvónő szavát, kövessék utasításait és hallgassák meg egymást.
- Köszönjenek a felnőtteknek és egymásnak.
- Köszönjék meg, ha kapnak valamit.
- Kérjék el a játékokat és legyen türelmük, míg azt megkapják.
- Bánjanak óvatosan a játékszerekkel és az eszközökkel.
- Legyenek tekintettel egymás játékára, hagyják társaikat nyugodtan játszani.
- Alakuljon ki bennük az egymás iránti segítőkészség.
- Legyen bennük hajlandóság egymás meghallgatására
- Segítsék egymást játékidőben, öltözés-, étkezés-, séta. stb. közben. Ügyeljenek a csoportszoba rendjére, a leejtett tárgyakat önmaguktól rakják a helyükre.
- Formálódjon meg viselkedésükben: a segítőkészség, az alkalmazkodó készség, az empátia, a bizalom, a nyitottság, a másik és a másság elfogadása
- Tartsák rendben, ápolják, gondozzák a környezetüket és lakókörnyezetüket is.

- A megkezdett munkát fejezzék be.
- Vegyék észre, hogy kinek van szüksége segítségre, miben és hol tudnak segíteni.
- Válják igényükké a környezet szépítése, óvása.

V/3. Anyanyelvi és értelmi nevelés

A gyermeki személyiségfejlesztés leghatékonyabb eszköze az anyanyelvi nevelés. Szemléletünk tudatosan ráirányítja a gyermekek figyelmét az anyanyelv szépségeire. A mindennapi mesélés, mondókázás, énekes játék, altatódal, sokszínű tevékenység által a gyermek állandóan intenzíven részesül magas színvonalú anyanyelvi élményben.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása- beszélő környezettel, helyes mintaadással, szabálykövetéssel- az óvodai tevékenység egészében jelen van.

Cél:

A gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni képességeiknek megfelelő, magas színvonalú anyanyelvi kultúra elsajátítása. A magyar nyelv sajátosságainak megfelelő (hanglejtés, artikuláció, hangsúly) élményszerű előadásmód és kommunikáció megalapozása.

Feladat:

1. Érzellemmel teli, szeretetteljes, biztonságérzetet sugárzó légkör megteremtésével a folyamatos beszédkedv fenntartása.
2. A gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések megválaszolása.
3. Életkori és egyéni képességeknek megfelelő tevékenység biztosításával az óvónő példamutató beszédével szókincs bővítés.
4. Beszédelsajátítás, beszédértés fejlesztése, a beszédhibás gyerekek szűrése, nyelvi korrekciója.

A kommunikációs nevelés tartalma:

1. A kommunikáció áthatja a gyermek egész napját, folyamatos és minden tevékenységre kiterjed. Olyan helyzeteket teremtünk, melyben a gyerekeket beszédre serkentjük, és igényükké válik a közlési vágy, fejlődik szókincsük, beszédképességük, gondolkodásuk.
2. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok megadására figyelmet fordítani.
3. A gyermekek szeretetteljes, biztonságérzetét erősítő gondozáson túl, az örömteli szabad játékon keresztül a sokféle, színes tevékenységformáig mind-mind a kommunikációs nevelés széles skáláját és gazdag lehetőségét rejti magában.
4. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel / a javítgatás elkerülésével /
5. Sok lehetőséget biztosítunk a manipulációra, a tárgyak, eszközök használatára, az aktivitásra, cselekedtetésre. Olyan helyzeteket teremtünk, melyben a gyerek kapcsolatba kerül környezetével, megszólalásra készítő ingerek érik.
6. Az élmények szerepe meghatározó, hatásukra a gyermekek kinyílnak, szükségét érzik a beszédnek.

7. Az óvónő példamutató, szép beszéde, artikulációja, hanglejtése, beszéddinamikája példaértékű a gyerekek számára.
8. Az anyanyelv, a kommunikációs kultúra legfőbb színtere a család. A későbbiekben a család mellett az óvoda - ahová eltérő kommunikációs képességekkel érkeznek a gyermekek - lesz igen fontos közege a személyiségük, anyanyelvük fejlődésének. Beszédkészségük, beszédük tisztaságának felmérése után és ennek ismeretében tervezzük meg a fejlesztés módját.
9. Az élettani beszédhibák felszámolása érdekében tisztán, helyes artikulációval, hanglejtéssel, beszédtempóval kommunikálunk a gyerekekkel. Hangsúlyt fordítunk a nonverbális és metakommunikációra (tekintet, gesztus, testtartás, mimika, térközsabályozás). Ezekre jellemző, hogy kiegészítik egymást, megerősíthetik a verbális jelentést, segíthetik a nyelvi megértést.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére.

- A gyermek életkornak megfelelően tudja kifejezni magát, jól eligazodik az őt körülvevő világban.
- Tisztán beszél, képes bővített mondatokban kifejezni magát.
- Élményeit folyamatosan, összefüggően el tudja mondani.
- Meghallgatja társait és a felnőtteket.

V/4. Értelmi nevelés

Cél:

Érdeklődés kíváncsiság felébresztése az egyes tevékenységek iránt a gyermek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe véve, játékosan, szemléletes – cselekvő módon, differenciált, egyéni fejlesztés módszerével.

A tevékenységek és a játék segítségével fejlesztjük a gyermekek gondolkodását, és észlelési funkcióit, alapozva a már meglévő ismeretekre, élményekre, tapasztalatokra. Az óvodáskorú gyermek jellemzője a magatartásának érzelmi vezéreltsége. A gyermeket érzelmi biztonság, derűs, kiegyensúlyozott szeretetteljes légkör vegye körül. Az pozitív érzelmi ráhangolódás az emberi és természeti környezet hatására. Pozitív viselkedési normák, szokások és szabályrendszerek kialakítása. A gyermek biztonságérzetének megalapozásával az önbizalom, önkifejezésre törekvés erősítése, szocializálódás elősegítése.

Feladat:

1. Spontán és tervezetten tapasztalatszerzés biztosítása, bővítése
2. Olyan ösztönző környezet kialakítása, mely elősegíti a kreativitás, az alkotóképesség fejlődését.
3. A környező világról szerzett tapasztalatok rendszerezése, bővítése, különböző élethelyzetekben való gyakorlása.
4. Önálló gondolkodásra nevelés, döntési képesség fejlesztése.
5. Differenciált egyéni képességek szerinti fejlesztés (egyéni különbségek – adottságok, hajlam, rátermettség)
6. „Én – kép”, testséma kialakulásának fejlesztése.
7. A gyermek kognitív képességeinek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás.)

8. Vizuális percepció (alak-forma, alakállandóság, alak-háttér) fejlesztése.
9. Taktilis – kineztiás (mozgásos – tapintásos észlelés) fejlesztése.
10. Auditív észlelés (hangok megkülönböztetése, beszédészlelés, beszédértés)
11. Differenciált egyéni fejlesztés módszerével lehetőséget biztosítunk különböző területen kiemelkedő tehetségű gyerekek fejlesztésére, és a fejlődésben lemaradt gyerekek felzárkóztatására.

Az értelmi nevelés tartalma:

Fejlesztési területek:

- Verselés – mesélés
- Ének – zene
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Mozgás
- Környezeti nevelés
- Játék
- Tevékenységben megvalósuló tanulás
- Munka

Az értelmi nevelés várható eredményei óvodáskor végére:

- A gyermek részt vesz a különböző tevékenységekben.
- Fejlettségi szintjének megfelelő gondolkodási műveletekre képes.
- Képes figyelmét ugyanarra összpontosítani egyéni fejlettségének függvényében.
- Kialakul a test sémája.
- Képes formákat megkülönböztetni, kialakul az alakállandóság.
- Mozgás és tapintás révén képes észleléseinek megfogalmazására, megkülönböztetésére.
- Megkülönbözteti a hangokat, megkülönbözteti a beszédet, adekvát választ ad.
- Törekszik a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére.
- Megpróbálja kifejezni a változások tartalmát szóban, rajzban.
- Rendelkezik problémafelismerő és megoldó képességekkel.
- Tudja alkalmazni ismereteit a gyakorlatban, különféle helyzetekben is.
- Törekszik az önértékelésre, segítséggel javítja saját tévedéseit, ellenőrzi saját tevékenységét.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

VI./1. Játék

A játékról általában

A játék a gyermek létfontosságú alaptevékenysége. Kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység. Örömforrás, a játék lényegéből adódik, hogy az önmagáért való. Óvodánkban mindennap visszatérő módon, hosszantartóan, zavartalanul van jelen. A játékhoz megfelelő helyet, alakítható a fantáziát kibontakoztató segítő anyagokat, eszközöket, játékszereket biztosítunk, melyek élményszerzési lehetőségeket biztosít a különböző játékformákhoz. Előtérbe helyezzük a játékot az óvoda

napirendjében, időbeosztásban és a játékos tevékenységekben. Örömet okoz az elképzelés, a manipuláció, maga a cselekvés. A gyermekek játék közben ismerkednek a világgal, az élő és élettelen környezettel, tapasztalatokat szereznek, reagálnak, kíváncsian "tapogatóznak", mely ismeretszerzés is egyben. Az élményeknek meghatározó szerepük van a játékban, és az érzelmek megjelenésének domináns tere.

A gyermek állandó belső készletét, hajlandóságot mutat a játékra, itt kívánsága beteljesülhet, nem ütközik akadályba, a társigény az ötletek elfogadására ösztönzi, együttműködést alakít ki.

A játékban vállal, választ, fantáziája önkifejezésre készíti, kreativitása fejlődik.

A közös játékot áthatja az összetartozás érzése, ezáltal a gyermek képessé válik a játékhoz szükséges szabályok betartására.

A játék a későbbi tevékenységformákat is megalapozza.

Cél:

1. Gyermkeink legfőbb tevékenysége a játék legyen, melyhez mindig adottak a feltételek.
2. Jelentsen számukra szabadságot, spontaneitást, örömet és szórakozást.
3. Olyan tulajdonságok fejlődjenek ki a gyermekben, a játék során, ami később az iskolába, a társadalomba való beilleszkedést nagymértékben elősegítik.
4. Az SNI-s gyermekek számára élményekben gazdag lehetőségek nyújtása.

Az óvodapedagógus feladatai:

1. Nyugodt csoportlétkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése.
2. A folyamatos napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék túlsúlyának érvényesülése érdekében.
3. A játékhoz szükséges eszközök biztosítása.
4. Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához.
5. A játék fejlesztése érdekében az egyéni élményeken túl, a közös élményszerzési lehetőségek biztosítása
6. A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása.
7. „Szükség esetén” bekapcsolódni a játékba, a tudatos jelenléttel indirekten irányítani, együtt játszani a gyermekekkel, tudatosan felhasználni a lehetőségeket, fejlesztésük érdekében.
8. A játékszabályok rugalmas követése.

Tevékenységtartalmak-játékfajták

1. *Gyakorló vagy funkciójáték*
2. *Konstruálójáték*
3. *Szimbolikus-szerepjáték*
4. *Dramatikus játék, bábozás*
5. *Mozgásos játék*
6. *Barkácsolás*
7. *Szabályjáték*
8. *Népi játékok*

1. Gyakorló vagy funkciójáték:

E játékkal a gyermek mozgásigényét és manipulációs vágyát elégíti ki. Elsősorban az eszközök tulajdonságaival, a tárgyak egymáshoz való viszonyulásával, működésével ismerkedik meg. Véletlen mozgásból, cselekvésből fakad, azok ismétlése során szerzett örömök miatt a gyermek

nehezen hagyja abba. Figyelünk arra, hogy egy-egy gyermek, "hosszú időszakon" át tartó gyakorlójátéknál, azzal párhuzamosan, nem lépett- e fel fejlődési lemaradás.

Fejlesztőhatás: A mozgásos gyakorlójátéka nagymozgások fejlődésében, a manipulációs gyakorlójáték az anyagok, tulajdonságainak megismerésében, a testséma, szem-kéz koordináció, a vizuális memória, a finommozgás fejlesztésében, a verbális gyakorló játék pedig a ritmusérzék fejlesztésében, a beszédgátlás oldásában érezteti fejlesztő hatását.

2. Konstruáló játék:

A gyermek a különféle hasábokból, konstrukciós játékokból, építő elemekből, építményeket, játékszereket, tárgyakat hoz létre. A kezdetben spontán készült építményeket fokozatosan felváltják a bonyolultabb alkotások, megtervezi, kivitelezzi és a játékaiban gyakran felhasználja.

Fejlesztőhatás:

Építés konstruálás közben átéli az alkotás örömét, tapasztalja a rész-egész viszonyát, megtanulja a tervezést, szerkesztést. Fejlődik a gondolkodása, megfigyelő képessége, matematikai ismerete. Szem-kéz koordinációja a játék során finomodik. Verbális fejlesztő hatása a szókincs gyarapodásában, a beszédfejlődésben igen jelentős

3.Szimbolikus-szerepjáték:

A szerepjátékban a gyermektapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit, hozzájuk fűződő érzelmeit jeleníti meg. A gyermek fejlődése során egyre tökéletesebben utánozza, valósítja meg játékában az őt körülvevő, környezetében élő emberek munkáját, emberi magatartását, ill. az állatok viselkedését.

Fejlesztőhatás:

Nagy jelentősége van az egész személyiség fejlődésében elsősorban szociális területen, mivel a szerepjáték segíti az emberek közötti társas kapcsolatok fejlődését, az alá, fölé rendelt viszonyokat, a szerep elfogadását. A közösen felállított szabályok fejlesztik a gyermek önuralmát, akaratát, szabálytudatát, erkölcsi érzékét.

4. Dramatikus játék, bábozás:

A dramatikus játék elsősorban a gyermekek irodalmi élményeinek szabadon választott, kötetlen formában való feldolgozását segíti elő. Saját elgondolásának megfelelően a mesék hőseit, tipikus vonásait reprodukálja.

Fejlesztőhatás:

A dramatikus játékkal segítjük az társas kapcsolatok formálását, helyes viselkedési minták elsajátításában a negatív élmények feldolgozását. Erőteljes feszültségoldó, verbális, testséma és percepciófejlesztő hatása van.

5. Mozgásos játékok:

Domináns eleme az aktív mozgás, a gyermekek természetes mozgásának minden formáját és ezek kombinációját felöleli. A gyermekek általános fizikai fejlődését szolgáljuk vele. Ezekben a játékokban a gyermekek rendszerint közös erőfeszítéssel kölcsönös együttműködéssel, változó

helyzetből adódó lehetőségek kihasználásával vesznek részt.

Fejlesztőhatás:

A különféle eszközök, egyedül vagy társakkal végzett játékok elsősorban a gyermek mozgásfejlődését, a szem-kéz, szem-láb koordinációt, a téri tájékozódást, a testséma alakulást, és a fizikai állóképesség növelését segíti. Fejlődik az erő, gyorsaság, állóképesség, bátorság, ügyesség.

6.A barkácsolás

Mindig a játék igényéből indul ki, és kötetlen. Az elkészített eszközöket elajándékozhatja, játszhat vele. Folyamatos gyűjtőmunka során behozott anyagokat, eszközöket, a gyermek számára bármikor elérhető helyen tároljuk. Segítjük, hogy a barkácsolással készült eszközök, játékok természetes eszközként legyenek felhasználva szerepjátékban, és bármely tevékenységükben, ahol ők szeretnék.

Fejlesztőhatás:

A gyermek rengeteg ismeretet és tapasztalatot szerez, gyarapodik matematikai ismerete, változatos technikát, munkaformát megismer, fejlődik kreativitása, társas kapcsolata.

Szem-kéz koordináció, finommozgás, és percepció fejlesztő hatása igazolt a gyakorlatban.

7.Szabályjáték

A szellemi játékok az alkotó játékok fejlődése kapcsán alakulnak ki. A feladat és a szabály rögzített. A játéktevékenység meghatározott eredmény elérésére irányul. A szabályok betartásaival morális magatartási követelményeket viszünk be a gyermekek tevékenységébe. A feladatok megoldása közben jelentkezik először a gyermeknél az önértékelés mozzanata.

8.Népi játékok:

Fő típusai, az énekes- táncos, mondókás, dramatizáló, társas, vetélkedő illetve a mozgásos játékok. Gyermekeink óvodai életében, különböző tevékenységi formában jelen vannak ezek a játékok is.

Fejlődési jellemzők óvodáskor végére:

- A gyermek betartja a különböző játékszabályokat, ezekkel azonosul, tud veszíteni.
- Elfogadja társa ötleteit, tud a társakkal együttműködni.
- Vállalja a számukra kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is.
- Önálló a játék előzetes tervezésében, szerepek kiválasztásában, a játékszerek, eszközök megválasztásában.
- Tudja a játékot gazdagítani különböző kiegészítő eszközök elkészítésével.
- Aktívan részt vesz az erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban.
- Képes saját élményeik eljátszására és jelen van játékában a tapasztalat, az ismeret
- Megjeleníti játékában a helyes, követendő viselkedési normákat, az egészséges életmódhoz kapcsolódó szokásokat
- A játék során felmerülő problémákat, problémahelyzeteket, konfliktusokat képes pozitív módon megoldani, tud dönteni

V./2. Környezeti nevelés

A környezeti nevelés a családban veszi kezdetét, majd az óvodában folytatódik. Kiindulópontja minden esetben a szűkebb természeti és társadalmi környezet, ahol a gyermek él, ahonnan tapasztalatait, információit szerzi, élményeit gyűjti, valamint a különböző magatartási és kommunikációs formákat, szokásokat, szabályokat megtanulja (szocializációs-identifikációs folyamatok).

Egész lényét az érdeklődés, a megismerési vágy hatja át. A világ felfedezése motiválja fejlődését. Teljes érzelmi nyitottsággal, nagy intenzitással fordul az azt körülvevő élő és élettelen környezet felé. Érdeklődik minden jelenség, történés, tárgy, amivel csak kapcsolatba kerül. A pozitív és negatív tapasztalatok élményei, az általuk keltett érzelmek ösztönzik az összefüggések keresésére.

Mivel az óvodás korú gyermeket az érzelmei irányítják, a természet megszerettetése, szépségének felfedeztetése is az érzelmein keresztül kell, hogy történjen.

A környezeti nevelés több mint a környezet megismerése. Környezetre figyelő, környezettudatos magatartás megalapozását tartalmazza.

Cél:

1. Az élő és élettelen környezet megismertetése, a természeti és társadalmi lakókörnyezethez fűződő pozitív érzelmi viszony alapozása.
2. Sokrétű tevékenység biztosítása, melynek során átéli a gyermekek a felfedezés örömét, megtapasztalják környezetalakító munkájuk eredményét.
3. Ismerjék meg - szülőföldjüket, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra – értékeit, tanulja meg szeretetét.
4. A fenntartható fejlődés szemléletének megfelelően - közvetlen tapasztalatokon, érzelmi kötődésen keresztül jutnak el környezetük megbecsüléséhez, védelméhez.
5. A gyermekek érdeklődésére, cselekvési vágyára, érzelmi vezéreltségére alapozva korszerű szokásrendszert, gondolkodásmódot és viselkedésmódot- viselkedés kultúrát- alakítunk ki.

Feladat:

1. Az életkori sajátosságoknak, a helyi adottságoknak megfelelő műveltségterületek kidolgozása, sokféle tevékenység és élmény biztosítása.
2. A nevelési területek és a tevékenységi formák komplexitásának megteremtése
3. Konkrét cselekvésekbe ágyazva összefüggéseket felfedeztetése - ökológiai szemléletmód alapozása, miszerint minden mindennel összefügg a természetben.

Az óvodapedagógus feladatai

- Tegye lehetővé a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését.
- Biztosítson alkalmat, időt, helyet és eszközöket a spontán és szervezett tapasztalatszerzésre, a közös élményekre, a kísérletezésre, az összefüggések megláttatására és következtetések levonására- matematikai alapfogalmak kialakítására.
- Részesítse előnyben a természetes anyagokat és azok felhasználását, barkácsolás, dekorálás, ajándékkészítés alkalmával.
- Rendelkezzen széleskörű természetismerettel, pozitív életszemlélettel, ökológiai szemléletmóddal.

- Teremtse meg a lehetőséget a népi hagyományok ápolásához, az anyanyelv, a népi kultúra és a hazaszeretet élményeinek az átéléséhez.
- Az egyéni fejlettségnek megfelelő szinten tegye átélhetőbbé, élményszerűbbé ezeket az értékeket az irodalommal, zenével, játékkal, művészeti alkotásokkal.
- Ismertesse meg a gyermeket művészeti alkotásokkal, azok színeivel, szimbólumaival.

Környezeti nevelés tartalma a következő témák köré csoportosul:

- évszakok – ősz, tél tavasz, nyár
- állatok
- növények
- közlekedés
- testünk
- család

Környezeti nevelésünk helyszínei: Az ökológiai szemléletmód formálásához nyújtanak segítséget a visszatérő-évszaknak megfelelő- kirándulások és az alábbi színterek:

- könyvtárlátogatás
- séták, kirándulások
- múzeumlátogatás

Környezetvédelem, és természetvédelem

A szülők szemléletformálása a gyermekeken keresztül történik. A természetszerető, környezetkímélő magatartás, - a pozitív viszonyulás személyiségbe történő beépülését az óvoda csak a családok megnyerésével, a közös törekvések eredményeként valósíthatja meg!

Ennek érdekében:

- Ízléses dekorációs falat szeretnénk kialakítani aktuális információk átadására
- az energiákkal való takarékos bánásmódra szoktatjuk a gyerekeket
- játékos tevékenységekkel megemlékezünk a természeti ünnepekről

Természeti ünnepek beépítése a környezeti nevelésbe, és azok tevékenység tartalma:

Október 4. Állatok világnapja

- színes képek gyűjtése kedvenc állatokról
- állatokról szóló mesék bábozása, dramatizálása
- háziállatok megtekintése
- gyurmázás
- állatsimogatás
- mozgásos játékok
- állathangok felismerése
- fotók készítése

Március 22. Víz világnapja

- vízben élő állatokról képek gyűjtése, beszélgetés
- témához kapcsolódó mesék, természeti lexikonok

- játék a vízzel
- horgászós játék
- vízzel való kísérletek (vízszennyezés, vízben élő állatok, mi úszik, stb.)
- akvárium modellezése

Április 22. A Föld napja

- az óvoda udvarának szépítése a szülők bevonásával
- a Föld napjához kapcsolódó képek gyűjtése, beszélgetés
- a témához kapcsolódó mesék, lexikonok

Május 10. Madarak és Fák napja

- séta alkalmával a madarak megfigyelése környezetünkben (veréb, varjú, feketeterítő, cinegék)
- madár báb készítése
- madárhangok felismerése.

A tevékenységek kiválasztásánál az egyéni fejlettségi szintet vesszük figyelembe.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

1. A gyermek tudja otthona címét, szülei, testvérei pontos nevét, szülei foglalkozását, munkahelyét, óvodája, csoportja nevét.
2. Ismerje saját születési helyét, idejét (hónap, nap)
3. Tegyen különbséget az évszakok között, tudjon gyönyörködni szépségében, ismerje az évszakváltás kölcsönhatásait az élő és élettelen természetre. Kísérletek alapján legyen képes ok-okozati összefüggések felfedezésére.
4. Ismerje fel és nevezze meg környezete színeit, azok árnyalatait
5. Ismerje a környezetében élő növényeket (fákat, cserjéket, virágokat), zöldségeket, gyümölcsöket, cselekvően részt vesz gondozásukban. Tudja, miért fontosak számunkra, óvják őket.
6. Ismerje a házi állatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat, rovarokat.
7. Ismerje a környezetében fellelhető intézményeket, szolgáltató intézményeket, műemlékeket (épületek, szobrok, közterek).
8. Ismerje a napszakokat, az azokhoz kapcsolódó tevékenységeket.
9. Gyakorolja az elemi közlekedési szabályokat, nevezze meg a közlekedési eszközöket, rendelkezzen alapvető közlekedési morállal (udvariasság, segítségadás... stb.)
10. Tudja megnevezni az emberi testrészeket, ismerje érzékszerveiket, azok funkcióját, védelmét, legyen kialakult test sémája. Legyen tisztában a testápolás és egészségvédelem közötti összefüggésekkel.
11. Rendelkezzon tapasztalattal a felnőtt foglalkozásokról (kereskedő, fodrász, postás, orvos,
12. tanító. stb.)
13. Tudjon különbséget tenni az élő és élettelen dolgok között.
14. Rendelkezzon olyan pozitív személyiségvonásokkal, melyek lehetővé teszik a környezettel való harmonikus együttélés továbbfejlődését – viselkedéskultúrája elvárható szinten legyen.

Elítéli:

- a növények károsítását,

- az állatok bántalmazását,
- a természetes környezet és élőhelyek tönkretételét,
- az épített környezet rongálását, szemetelést, firkálást.

Aktívan részt vesz a környezetvédelem tevőleges feladataiban:

- közvetlen környezet rendben tartása,
 - papír- és műanyag – gyűjtés,
 - növényvédelem -(locsolás, gazolás, ültetés, portalanítás,)
 - állatvédelem - madarak védelme (téli etetés, itatás),
 - víz mennyiségi védelme (vízgyűjtés-étkezések után, esővízgyűjtés)
 - energiákkal való takarékoság,(áram, fűtés).

15. Tevékenység közben fejlesztjük a gyermekek matematikai ismereteit:

- az élő és élettelen közti különbség
- alak, szín, forma
- számosság
- azonosság, különbözőség, összehasonlítás
- analízis, szintézis
- térbeli kiterjedések
- relációk
- mennyiség fogalmak
- ok-okozati
- ítéletalkotás, igaz-hamis
- becslések, mérések.

16. A közvetlen környezet tevékeny alakítása közben érvényesüljenek a **szociabilitás** személyiségfejlesztő hatásai (társas életre, barátkozásra, társas érintkezésre való hajlam a mikrokörnyezetben)

- a társ jelenléte jutalmazó, erősítő jellegű, önbizalmat ad, bátorságot indukál, formálja az önértékelést
- a társ élményforrást jelent, ötletet produkál
- csökkenti a stresszt (hangulat, vidámság, jókedv)
- az együttműködésben magasabb cél biztosított (egységben az erő)
- elősegíti a másság elfogadását

17. Legyenek tapasztalataik az egészség szempontjából értékes természeti elemek pozitív hatásáról: víz, levegő, talaj, Nap.

VI./3. Mozgás, mozgásfejlesztés

Cél:

1. A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése, a mozgás megszerettetése, - lehetőleg minél több időt töltve a szabadban, ezzel alapozva az egészséges életmód szokásait.

2. A mozgásszint fejlesztése, a mozgástapasztalatok bővítése sok gyakorlási lehetőség biztosításával.
3. A testi képességek - fizikai erőnlét, állóképesség, teherbíró képesség, helyes testtartás- fejlesztése.
4. Rendszeres, irányított és spontán megvalósuló mozgás helyzetek segítségével, az értelmi képességek fejlődésének elősegítése.
5. A cselekvőképességük kifejlesztése - legyenek képesek cselekvéseik megfelelő irányítására, a gyakorlatban szerzett tapasztalataikat, ismereteiket hozzá tudják rendelni az élethelyzeteikhez.
6. Pozitív személyiségfejlődés, énkép, önkontroll, társas viselkedés, kommunikáció, együttműködő képesség, problémamegoldó gondolkodás fejlődésének elősegítése.

Feladat:

1. A fizikai állóképesség fejlesztése, a fizikai aktivitáson keresztül a szellemi képesség fejlesztése
2. Aktivitás előkészítése, illetőleg a sikeres mozgásos feladatmegoldások eredményeként az önértékelés és az önbizalom növelése
3. A nagy és a finommozgások fejlesztése.
4. A testséma fejlesztése.
5. A problémamegoldások erősítése, mozgásos tevékenységgel végzett feladat megoldásokkal.
6. A mozgással kapcsolatos szókészlet fejlesztése.
7. Mozgásműveltség kialakítása jártasság, készség szintjén, mozgásos cselekvések gazdaságos végrehajtási módjának elsajátítása, mozgásos cselekvések szép, pontos kivitelezése.
8. Játék, versenyigény felkeltése, kielégítése: szórakoztató élményekben gazdag testnevelési játékok szervezése.

A mozgásról általában: A mozgás alapvető szerepet tölt be az óvodánkba járó gyermekek fejlődésében, mind a testi, mind a pszichikus funkciókat tekintve.

Mozgásos-játékoknak jelentős szerepük van a mozgásigény kielégítésében, a képességfejlesztésben és a feladatmegoldó képesség alakításában.

Lehetőséget biztosítanak ahhoz, hogy az állandóan változó külső környezettel összefüggésben az észlelési funkciók tökéletesedjenek.

A mozgásokkal gyűjtött tapasztalatok szükségszerűen kreativitást, tér - és helyzetértékelést igényelnek a gyermektől. A természetes mozgások elősegítik a koordinációs képességek fejlődését is, melyek segítségével a mozgásszabályozás megvalósul. A koordináció megnyilvánul a mozgásvégrehajtás minőségében és a mozgáselsajátítás eredményességében, tehát a gyermek egy adott mozgás végrehajtása során folyamatosan igazodik a külső és belső környezetből nyert információkhoz és ez által képes a feladatnak megfelelően cselekedni.

Minél változékonyabb a külső környezet, annál magasabb szintű szabályozó folyamatra van szükség a feladatok megoldásához. A sokszori gyakorlással, a mozgáshoz kapcsolódó szabályok megtanulásával egyre biztonságosabban használják a szereket, eszközöket. A megfelelő terheléssel az aktivitási szintek változtatásával is a testi képességek fejlődését segíthetjük. Ez egyénenként

eltérő lehet. A fejlődés nyomon követése fontos feladat. A fejlődést elősegíteni csak a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodva lehet. Itt is érvényesül differenciált egyéni fejlesztés.

A testi-, motoros-, és a pszichikus képességek szoros összhangban vannak egymással. " Vigyázzunk a gyerekekre! - de ez nem azt jelenti, hogy nem engedjük őket mozogni, hanem azt, hogy tegyük alkalmassá, képességeikhez igazított gyakorlatok végeztetésével egyre bonyolultabb és nehezebb feladatok megoldására. " A mozgásos játékok alkalmasak az SNI-s gyermekek speciális fejlesztési feladatainak megvalósítására, hiszen az idegrendszer fejlődésére kiválóan hatnak. Ehhez elengedhetetlen a gyermek pontos ismerete, mert a játékokat a gyermek képességeihez kell igazítani. Az ismétlésre, gyakorlásra megfelelő időt kell hagyni.

A játékban szerzett mozgásos ismeretek révén tapasztalatokat szerez a gyermek:

- az erőfelhasználás gazdaságosságáról,
- az erőkifejtés optimális, vagy maximális alkalmazásának szükségességéről, az
- egyensúlyhelyzet megtalálásáról,
- a különböző sebességviszonyok között végzett feladatok, helyzetek reális megítélésének lehetőségéről,
- a mozgások pontosságának és kellő időzítésének célszerűségéről,
 - a váratlan helyzetekben való célszerű mozgásviselkedésről,
 - a testi épséget veszélyeztető szituációkban a legjobb megoldást kívánó döntésekről.

Mindennapos testnevelés

A mozgásfejlesztés nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapos testnevelés nélkül, melyet jó idő esetén, az udvaron tartunk. Amennyiben nem tudunk a szabad levegőn mozogni, a tornaszobát, vagy a csoportszobát használjuk a mozgásos játékok végrehajtására.

Az anyag döntő részét főleg a játékok alkotják, melyeket a mozgásformák bonyolultsága szerint a gyermek fejlődési sajátosságaihoz igazítva választunk ki.

Az alkalmazás lehetőségeit az adott gyermekcsoport előképzettsége, testi és pszichés fejlettsége, valamint a korábbi mozgások készségi szintje határozza meg.

Mozgás

A foglalkozásokon begyakorlott mozgásformák a játékban állnak össze teljes mozdulatsorrá.

A komoly figyelemkoncentrációt igénylő gyakorlatok után egy lazább, kötetlenebb formában kínálunk gyakorlási lehetőséget a gyermeknek. Itt válik el, hogy a tanultakat képes-e alkalmazni.

Az egyéni fejlettségnek megfelelően szaporodnak a szabályok, melyeknek a gyermek tudása gyarapodásával boldogan tesz eleget.

Új mozgásos játékokkal ismerkedik meg, gyakorolja a szabályokat. Ha egymás utáni napokon játszunk, csiszolható, változtatható, a csoport-, és az egyén fejlettségének megfelelően. Amikor kiforr a játék, a gyermek ráérezni az ízére, akkor jelenti az igazi szórakozást

Az óvodapedagógus feladatai

- Minden nap lehetőséget ad a gyermeknek, hogy minél hosszabb időt tölthessen a szabad levegőn
- Biztosítja a gyermek szabad mozgásgyakorlásának feltételeit. Ötleteket ad a szabadban és az épületen belül is a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.

- Változatos eszközök és az önálló szabad mozgások biztosításával lehetővé teszi, hogy a mozgás mindig örömet jelentsen a gyermek számára
- Elősegíti a mozgások végrehajtásában a gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását
- A gyermekek szókincsét folyamatosan bővíti a mozgáshoz kapcsolódó szakkifejezésekkel
- Tartáshibák javítása

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Növekszik a gyermek teljesítőképessége, mozgása összerendezettsége, ügyessé, megfelelő ritmusúvá válik. Egyéni szintjéhez képest gyors, a mozgásban kitartó.
- Fejlődik tér - és időérzéke, ismeri az irányokat, tud térben tájékozódni.
- Szereti és igényli a mozgást, kitartó a mozgásos játékokban.
- Erkölcsi érzéke, segítőkészsége, társas viselkedése fejlődik.
- A szabályokat betartja, képes az együttműködésre.
- A mozgásban nem gátolt, de óvatos, önértékelése megfelelő.
- Tudatosul benne saját fizikai képessége, és azt hatékonyan alkalmazza a mindennapi tevékenységekben.

VI./4. Verselés - mesélés

Az érzelmi biztonság, és az anyanyelvi nevelés legfontosabb eszközei a versek-mesék. Óvodánkban megkülönböztető figyelmet fordítunk a gyerekek irodalmi nevelésére, mivel annak jellemformáló és esztétikai ereje van. A népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek, az esztétikai és érzelmi hatások révén a személyiség sokoldalú növekedését biztosítja, emellett a beszédkészség fejlesztésének is hatékony eszköze. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. A mindennapos mesélés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A gyermeket megismertetjük egyszerű cselekményszálon futó rövid, élethű történetekkel, állatmesékkel, versekkel, mondókákkal, melyek segítségével érzékelik a mozgás, a ritmus révén a nyelv zeneiségét. Egyéni fejlettségtől függően lehetőséget adunk mondóka és vers mondására.

Mesélünk bonyolultabb cselekményű, nem valóság-hű elemeket tartalmazó meséket, tündérmeséket. Így kettős tudat kialakításával fejlesztjük fantáziájukat, kreativitásukat. A versek, mesék, történetek kapcsolódnak a közvetlen természeti - társadalmi-környezeti ismereteikhez (család, óvoda, testünk, én-kép, növények, állatok.) Lehetőséget teremtünk a mese újra átélésére - dramatizálás, bábozás, kitalált és folytatásos mese, drámajáték - segítségével, (síkbáb, kesztyűbáb, fejdísz, jelmezek), amelyek hozzájárulnak a beszédkészség fejlesztéséhez az aktív és passzív szókincs bővítéséhez. Lehetőség van a gyermeki önkifejezésre a saját vers- mesealkotásakor, melyet mozgással vagy ábrázolással kifejezheti. Ennek feltételei mindennap a gyermekek rendelkezésére állnak.

Metakommunikációs eszközök segítségével segítjük a mesék mondanivalójának átélését. A mesékkel való azonosulást a mesehangulat megteremtésével érjük el. Az érdeklődésük felkeltéséhez változatos módszereket alkalmazunk.

Cél:

1. A mesélés, verselés megismertetésével, megszerettetésével a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése. Pozitív személyiségi jegyek megalapozása az irodalmi élmények nyújtásával.
2. A magyar népművészeti és szépirodalmi alkotások révén a pozitív erkölcsi magatartásformák és érzelmi biztonság megalapozása.
3. Az anyanyelvi kultúra és az irodalmi élmény magas színvonalú, példaértékű közvetítésével a gyermek beszédképességének fejlesztése.

Óvodapedagógus feladata:

1. A gyermek folyamatos, rendszeres irodalmi élményhez juttatása, mely segíti tájékozódását a külvilág, az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyairól, lehetséges viselkedésformákról.
2. Az irodalmi élményfeldolgozáson keresztül szorongásoldás, a jóval való azonosulási lehetőség megteremtése és kreativitásfejlesztése.
3. Igényes irodalmi anyag összeállítása a mindennapi élménynyújtáshoz.
4. Az irodalmi élmény nyelvészeti hatásának felhasználása a gyermek beszédfejlesztésében.
5. Szókincsbővítés, és aktiválás.
6. Differenciáltan foglalkozik a nyelvi fejlődésben lemaradt, vagy kiemelkedő képességű gyermekkel.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A gyermek szívesen ismételteti a verseket, mondókákat, várja és igényli a mesehallgatást.
- Szívesen kezdeményez bábozást, dramatizálást, drámajátékot, ismeretei alapján vállalja a szerepeket és tud a társaival együttműködni.
- Képes meséket, történeteket kitalálni, elkezdett történeteket befejezni, és azokat mozgásban megjeleníteni.
- Azonosul a pozitív erkölcsi magatartásformákkal.
- Korának megfelelően átlátja, megérti a mese mondanivalóját, tudja a versekben, mesékben hallott szavak jelentését.
- A magyar nép- és műmesék, versek révén erősödik magyarságtudata.
- Szépen bánik a könyvekkel.
- Tud a könyvben kép alapján tájékozódni.
- Fejlődik szókincs, beszéd-, és kifejezőképessége.

VI./5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei neveléssel az érzelmeken keresztül hatunk a gyermekekre. Zenei anyanyelvünk művészi értékei a mondókák, énekes játékok, gyermekdalok. Az óvodánkban az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az énekes játékok, az éneklés örömet nyújtanak a gyerekek számára. Felkeltik a zenei érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az ének- zenei tevékenységek során a gyerekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A mozgás, a ritmus, a zene egymástól elválaszthatatlan egységben jelent zenei élményt az óvodáskorú gyermek számára. Óvodásainkkal az élményt nyújtó közös ének - zenei tevékenység során felfedeztetjük a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

Amiben sajátosan más a zene, az a megfoghatatlan, láthatatlan hanginger, amit együtt hozunk létre. Az énekléssel és a mozgással két különböző dimenziót kötünk össze: a teret és az időt.

A ritmus időbeni történést jelent, az azt kísérő mozgás: térben történik, térváltoztatásnál esetleg egy távolságot is megszabhat. Gyermekünk számára így a hang vizuálisan is felfogható ingerre változik, ami a zene képi megértését is segíti és az elvont gondolkodásukra visszahat. Hat a teljes személyiségre, fejleszti a közösség összetartását.

A népdalok éneklésével, a gyermek néptáncokkal és népi-játékokkal, a hagyományok megismerését, továbbélését segítjük.

Cél:

1. Gyermekünk érdeklődésének felkeltése.
2. Zenei ízlésének és esztétikai fogékonyságának, mozgásfejlettségének formálása az együttes, örömteli játék biztosításával.
3. Zenei képességeik, emlékezetük, figyelmük, gondolkodásuk és nyelvi képességeik fejlesztése a zene megéreztetésén keresztül.
4. Pozitív élmények nyújtása a „más” gyermek számára.

Feladat:

1. Fejlődési szintnek megfelelő igényes zenei kultúra közvetítése (tekintettel a kisebbségi csoportba tartozókra) a játékos mozgás feltételeinek megteremtésével és állandó biztosításával.
2. Képességeik (hallás, éneklési készség, ritmusérzék, harmonikus, szép mozgás) fejlesztése.
3. A tevékenységhez szükséges feltételek megteremtése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés olvadjon be a gyermekek mindennapi tevékenységébe. Éppen ezért elengedhetetlen a modell értékű előadásmód (mimika, artikuláció, mozgás, szép, tiszta, csengő zenei hang).
- A nevelési eljárások tudatos megtervezéséhez ismernünk kell a csoport és az egyén fejlettségi szintjét. Hangsúlyt fektetünk az egyéni fejlesztésre: tehetséggondozásra, a gyengébb képességű gyermekek felzárkóztatására.
- Játékkal, játékos módszerekkel, megfelelő eszközökkel, ritmus hangszerekkel fejleszti a gyermeket.
- Megfelelő eszközökkel, motivációval lehetőséget ad az utánzásra, cselekvésre
- Zenehallgatás során támaszkodik saját énekhangjára, de válogat a természet hangjai, és a műdalok, komolyzenei kompozíciókból.

Zenei nevelés tartalma:

- ölbéli játékok,
- kis hangterjedelmű játékok,
- pentaton jellegű dúr, hexachord hangkészletű játékok,
- szerepcserés játékok (párcsere, hidas, kapus, sorgyarapító, fogyó),
- egyenletes lüktetés,
- ritmusérzék fejlesztés,
- hallásfejlesztés,

- zenehallgatás.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységévé, igényévé válik.

- Élvezettel játszik énekes játékokat.
- Gátlások nélkül tud énekelni - egyedül is.
- Kialakul a zenei fogékonyság, alkotókedv, koordinált mozgás.
- Megkülönbözteti, és észreveszi az egyenletes lüktetést, a dalok ritmusát, és ezt összekapcsolja.
- Szöveges, ritmusos motívumokat visszatapsol.
- Tud ritmust, mozgást, dallamot rögzíteni.
- Képes zenei fogalom párokat dinamikai különbséggel együtt felismerni, megkülönböztetni.
- Szép testtartással, kézfogással, egyszerre körbejárni.
- Évezettel figyeli a zenét.
- Felismer néhány hangszert és azok hangját.

VI./6. Rajzolás festés, mintázás, kézimunka

A gyermekek életkorának megfelelő vizuális tapasztalatokat nyújtunk, hogy érdeklődésüket felkeltsük az ábrázolási tevékenységek iránt.

Különböző technikákkal ismertetjük meg őket, (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munkával) továbbá műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel, mely sokszínű tevékenységekre ad lehetőséget.

Alkotó műhely jellegű, állandó sarok áll gyermekeink rendelkezésére, ahol biztosítjuk számukra, hogy nap, mint nap tapasztalják, megismerjék az általuk használt anyagok sokszínű tulajdonságát, variálhatóságát, az anyaggal való játék, alkotás élményét. Az ábrázolás, mintázás a gyermek számára az önkifejezés egyfajta formája, mellyel élményeit közvetíti. Örömteli tevékenység, az ismétlés, a kibontakozás, a kreativitás lehetőségét hordozza magában. A képi megjelenítés oldja a pszichés feszültséget. Érzelmi töltetet ad az ünnepek alkalmával az ajándékkészítés.

Törekszünk a gyermeki alkotások bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Tevékenységek során az **egyéni bánásmódot** - differenciálást, **fokozatosságot** (a technikák fokozatos nehezítését) alkalmazzuk. A kiemelkedő képességű gyermekeknek lehetőséget biztosítunk a bonyolultabb technikák kipróbálására, gyakorlására.

Cél:

1. A gyermekek sokrétű ábrázoló tevékenységének fejlesztése, az őket érő vizuális élmények és tapasztalatok újraalkotásával.
2. ábrázoló képességeik (megjelenítő, konstruáló) kreatív, alkotó magatartásuk, intellektuális és esztétikai látásmódjuk megalapozása.

Feladat:

1. A ábrázoló tevékenységek végzéséhez szükséges eszközök és élmények biztosítása.
2. A gyermekeket körülvevő élő és élettelen környezet tárgyainak megismertetése az észlelési funkciók segítségével, viszonyuk, térbeli elrendezésük megjelenítése az ábrázolásban.

3. A képességek komplex fejlesztése (képi, téri, esztétikai, plasztikai, forma-szín).
4. Finommotorika, forma, szín, technikai ismeretek, esztétikai érzék fejlesztése

Vizuális nevelés tartalma:

- firkálás nagy felületre vastag ceruzával, zsírkrétával
- forma ábrázolás gyakorlása
- mintázás, festés, építés, konstruálás
- képkötés, montázs
- barkácsolás
- ajándékkészítés, díszítő munka.

Óvodapedagógus feladatai:

- Folyamatosan lehetőséget biztosít a tevékenykedésre (idő, hely, eszközök).
- Fejleszti komponáló, rendező, térbeli tájékozódó képességét.
- Szem- kéz koordinációt,
- Segíti a kreativitást, élmény és fantázia világképi formában történő kifejezését.
- Alakítja formai, esztétikai érzékenységét, igényességét és képi gondolkodását.
- Sokszínű tevékenységet, változatos technikákat, alapanyagokat kínál fel.
- Egy újabb technika felajánlásánál a csoport fejlettségi szintjét veszi alapul.
- A tevékenységek során egyéni differenciálást, a fokozatosságot alkalmazza.
- Múzeumlátogatásokat, múzeumpedagógiai foglalkozásokat szervez.
- Szülőkkel, gyermekekkel együtt gyűjti a különböző terményeket, terméseket, anyagokat.
- Ösztönöz az otthoni környezet formálására

A fejlődési jellemzők óvodáskor végére:

- A gyermek bátran kiszolgálja magát az elképzeléseinek megfelelő eszközökkel, ill. munkája befejeztével a rendet újra helyreállítja.
- Érdeklődő az ábrázolási tevékenységek iránt.
- Képkötésben egyéni módon jeleníti meg élményeit, elképzeléseit.
- Élmény, ill. fantáziavilága gazdag, kreativitása fejlett.
- Vizuális észlelése, emlékezete, képzelete, eszközhasználata, gondolkodása fejlett.
- A gyermek alkotására már jellemző a részletező formagazdagság.
- Megfelelő forma, szín, technikai ismeretek birtokában van. Megnevezi a színeket, azok világosabb, sötétebb árnyalatait.
- Megfigyelő, problémamegoldó képessége fejlett.
- Jellemző a helyes ceruza - ecset - eszközhasználat.
- Tudja alkalmazni a különböző technikai eljárásokat.
- Munkáiban megjelennek a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai.
- Koordinált szem-és kézmozgással rendelkezik.
- Emberábrázolásban megjelennek a részformák, egyszerűbb vonások.
- Tárgyakat díszít saját elképzelése szerint, díszítő munkát tervez.
- Plasztikai munkái egyéni, részletezők, megfigyelés után tud formát mintázni.
- Téralkotásban, építésben részt vesz, térben jól tájékozódik.

- Örül alkotásaiknak, és az elkészített közös kompozíciónak.
- Kitartóan képes dolgozni egy-egy kitűzött vizuális cél végrehajtásáért (ajándékkészítés), alkotás öröme.
- Esztétikai érzékenység, igényesség jellemző, rácsodálkozik a szép látványára, tud gyönyörködni benne.
- Beszélni tud az alkotásokról.
- Nagyobb méretű elemekből az építés során térben alakít ki elképzeléseinek megfelelően különböző játékeret.
- Gyűjti az alkotó munkához szükséges anyagokat.
- Törekszik a pontos, tiszta, áttekinthető tevékenységekre.

VI./7. Munkajellegű tevékenységek

A gyermekek számára a munka: játék, mely még az óvodáskor végére sem különül el teljesen. Egy - egy tevékenységet sem az eredményért végez el, hanem magáért a tevékenységéért, a közben átélt sikerélményért.

A fejlődés közben egyre inkább megjelenik az eredményre törekvés, mint ösztönző erő. Jó érzéssel tölti el, és további cselekvésre motiválja, miközben rájön, hogy mennyi mindenre képes egyedül, másoktól függetlenül. Képes felelősséget vállalni önmagáért és másokért.

A munka a játékkal sok vonatkozásban mutat azonosságot. A személyiségfejlesztés tevékenységi formája és egyik hatékony eszköze, elősegíti az életre való felkészülést és a társadalmi gyakorlat megismerését. Lehetőséget ad a „más” gyermek számára tapasztalatszerzésre, különféle szokások megismerésére, elsajátítására, a kompetenciaérzés, az önbizalom fejlesztésére.

Célja:

A játékban szerzett tapasztalatok felhasználásával - erkölcsi, esztétikai, értékteremtő készségek, képességek fejlesztése.

Feladat:

1. Rendszeres, változatos és folyamatos munkalehetőségek biztosításával teret adni a munka örömeinek átéléséhez.
2. Személyre szólóan erősíteni a kitartást, az önállóságot, a felelősséget, a céltudatosságot, a helyes önértékelést, a társas kapcsolatokat, a közösségért végzett munka értékét, a felnőttek munkájának megismerését és megbecsülését, tiszteletét.
3. Környezetbarát szemléletmód formálása.

A munka fajtái

1. Az önkiszolgáló munka
2. A mindennapi élettel kapcsolatos munkák
3. Növény - és állatgondozás, kerti munka
4. Az óvoda belső környezetének és kertjének rendben és tisztántartása, esztétikájának megőrzése.

Önkiszolgáló munka (Lásd: az egészséges életmódra nevelésben).

1.A mindennapi étellel kapcsolatos munkák:

Ide sorolunk minden olyan tevékenységet, amelyek naponta ismétlődnek vagy alkalomszerűen adódnak és a közösségért végzik.

- Önként vállalt „naposi feladatok”
- A legkisebb gyermekek is részt vesznek a játékok elrakásában, a rend helyreállításában, a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
- A nagyobbak segítenek a babák fürdetésében, a játékok szétválogatásában, javításában.
- Barkácsolás után az ábrázoló asztal környékén rendet tesznek, felsöpörnek.
- Készítenek egyszerűbb bábokat, fejdíszeket, kellékeket, melyeket használat után a helyére tesznek.
- Segítenek a termet átrendezni (a nagyobbak az ágyazásnál is).
- Részt vesznek az ünnepek előtti készülődésben, a terem díszítésében.
- Segítenek egymásnak és a felnőtteknek, ha szükséges.
- Vállalnak egyszeri megbízásokat és felelősségteljesen elvégzik.
- A nagyobbak segítik az új gyermekeket eligazodni az épületben, a kicsiket bekísérik az udvarról a mosdóba.
- Átadnak üzeneteket az óvoda egyéb helyiségében dolgozó felnőtteknek.

2.Növény - és állatgondozás, kerti munka:

A legtöbb ismeretet és tapasztalatot nyújtja a gyermekeknek.

- Segítenek a szobanövényeket öntözni.
- Gyűjtik és folyamatosan cserélik az évszakoknak megfelelően a természetsarokban a terméseket, növényeket.
- Otthonról hoznak csiráztatáshoz, hajtatóshoz, ültetéshez magvakat, ágakat.
- Érdeklődően vesznek részt ezekben a kísérletekben.
- Ősszel a falevelek összegyűjtésében.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek egyéni fejlettségének megfelelő munkalehetőségek biztosítása és fokozatos bővítése.
- A gyermekek munkájához megfelelő méretű és mennyiségű munkaeszköz biztosítása olyan helyen ahol a gyermek bármikor elérheti, használhatja.
- Az óvónő adjon mintát az eszközök, a fogások és azok sorrendjének megismertetésére. Tervezze meg a munkával kapcsolatos szokásokat.
- Arra törekedjen, hogy minden munka örömet jelentsen a gyermekeknek, mindig önként választható és sohasem kényszerű feladat legyen.
- A folyamatos napirendben biztosítson elég időt a gyakorlásra, próbálkozásra. Ne sűrgessük, engedjük saját tempójában tevékenykedni a gyermeket.
- Mindig a pozitívumokat emeljük ki, erre építve, bízva a gyermekben, fejezzük ki azt a meggyőződésünket, hogy képes az eredményes munkára.
- A legkisebb erőfeszítést, igyekezetet is vegyük észre és értékeljük nagyra.

- A segítséget mindig egyénre szabottan, a gyermek fejlettségéhez mérten adjuk. Amire a gyermek képes, azt soha ne végezzük el helyette.
- Az egész óvodai életet a közös élményen alapuló tevékenység jellemezze.
- Építkezzen a gyermek megismerési vágyára, aktivitására, érdeklődésére és használja fel nevelési céljai megvalósításához.
- A dajkát tekintse partnernek a gyermek nevelésében. Egyeztesse a neveléssel kapcsolatos feladatokat, módszereket, a segítségnyújtás módját és mértékét. A dajka ismerje, hogy milyen célok érdekében, hogyan kívánjuk a gyermek fejlesztését megvalósítani s ebben mikor, mi a dajka feladata.
- Fontos a szülőkkel is megismertetni nevelési feladatainkat, és javaslatot tenni arra, hogy ők otthon mivel egészítsék ki.
- Az önállóság fejlesztésében nagyon fontos a szülők pozitív hozzáállása, hogy partnerként működjenek közre, ezzel megerősítve nevelési törekvéseinket. A nevelő hatás így lesz egységes, folyamatos és hatékony.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek örömmel és önként vesz részt a tevékenységekben. - Az elvállalt munkát igényesen elvégzi.
- Szeret közösen dolgozni, tud alkalmazkodni társaihoz, a társakkal megosztani a munkát.
- Megbecsüli társai - és a felnőttek munkáját.
- Pozitív viszony alakul ki benne a munkatevékenységekhez. - Szívesen segít a kisebbeknek, felnőtteknek.
- Szívesen vállalkozik egyéni megbízatások elvégzésére.
- Igényévé válik környezete, a csoportszoba és az előtér rendben tartása.

VI./8. A tevékenységben megvalósuló tanulás

A tanulás folyamatát a játék motivációs bázisára építjük. Az óvodás gyermekeink játszva tanulnak. A tanulás - mint folyamat a gyermek egész napi óvodai életében nyomon követhető. Az óvodai nevelésünk feladata, hogy kifejlessze a gyermekekben a tanulás motívumait, az ismeretek és készségek elsajátításának igénye kialakítsa a tanulást, mint tevékenységet. Az ismeretek, jártasságok, készségek tudatos elsajátítását a tanulásában - egyéni fejlődési ütemnek megfelelően végezzük. A tanulási lehetőségeket az óvodai tevékenységformák körében szervezzük.

Cél:

1. A játékra, és tevékenységre épülő tanulási folyamatok elősegítése.
2. Az együttműködő képesség, a feladattudat pozitív fejlődése.

Feladat:

1. Megteremtjük a játékhoz, tevékenykedéshez, tapasztalatszerzéshez, kísérletezéshez szükséges ösztönző feltételeket.

2. Helyes heti-, és napirend megválasztása, mely elősegíti a közös élményen alapuló, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások szervezését, megvalósítását.

Az óvodapedagógus feladatai

- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, képzelet, emlékezet, figyelem, gondolkodás)
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit
- A mindennapokban adódó spontán lehetőségek, helyzetek rugalmas felismerése
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása - differenciált egyéni fejlesztés, tehetséggondozás
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget, amelyben a gyermek saját teljesítőképességét is megismerheti.

Szervezeti formák, idő keretek:

A gyermek egészséges tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a heti rend, a napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósul meg. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekben. A napirend igazodik a különböző tevékenységekben megfogalmazott feladatokhoz. Figyelembe veszi a helyi szokásokat, igényeket. A napirend biztosítja a folyamatosságot és a rugalmasságot a játék kitüntetett szerepét. A napi és heti rendet a gyermekcsoportjaink óvodapedagógusai alakítják ki.

Szervezeti formák:

A teljes nevelési folyamat osztott csoportokon belül gyermeki tevékenységre, önállóságra döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatszerzésre épül.

A nevelési folyamatba szervesen illeszkedő tanulási folyamat, melynek részei:

1. kötetlen tevékenységek
2. kötött tevékenységek

A nevelés időkerete: heti rend, napi rend.

VII. SZERVEZETI FORMÁK ÉS IDŐKERETEK

VII/1. Heti és napirend

A heti rend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodásaink napi életének megszervezéséhez. A heti rend, különösen a nevelési év elején teljesen másképp alakulhat, mint a nevelési év végén. Különösen a beszoktatás idején figyeljünk arra, hogy minél

lazább, rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti rendet állítsunk össze. Később, az iskolára való felkészítés feladatai a heti rend és a napirend pontosabb betartását helyezik előtérbe. A heti rend összeállításánál arra kell figyelni, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

A heti rend kialakítása természetesen az óvodapedagógus feladata, tehát az itt megjelölt heti rend csupán általánosságban és egyetlen lehetséges módon foglalja össze a megvalósítandó feladatokat.

Tevékenységek és időtartamuk hetenként			
	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
Kötetlen	Verselés-mesélés	Verselés-mesélés	Verselés-mesélés
	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc		
	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka		
	Külső világ tevékeny megismerése		
Kötött	Mozgás	Mozgás	Mozgás
		Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc
		Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
		Külső világ tevékeny megismerése	Külső világ tevékeny megismerése
Időtartam	10-15 perc	20-25 perc	30-35 perc

Megjegyzés

A mozgásfejlesztő játékok kötetlen módon való használatát minden korcsoport számára napi rendszerességgel biztosítjuk. A minden napos testnevelés a napirendünk szerves része.

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. A napirend lehetővé teszi a szabad levegőn való hosszú idejű tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakozását. A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja.

VII./2. Tevékenységek és időtartamuk a napirendben

TEVÉKENYSÉGEK	3-4 évesek számára		4-5 évesek számára		5-6-7 évesek számára	
	Szeptember 1-május 31.	nyáron	Szeptember 1- május 31.	nyáron	Szeptember 1- május 31.	nyáron
Játék, egyéb szabadon választott tevékenység	4 ¾ óra	5 ¼ óra	6 ¼ óra	6 ¾ óra	7 ½ óra	7 ½ óra
Előkészület az étkezéshez, étkezés	2 óra	1 ¾ óra	1 ½ óra	1 ¼ óra	1 óra	1 óra
Öltözés, egyéb testápolási teendők	1 ¾ óra	1 ½ óra	1 ¼ óra	1 óra	1 óra	1 óra
Pihenés (alvás)	2 ½ óra	2 ½ óra	2 óra	2 óra	1 ½ óra	1 ½ óra

A spontán tevékenységek időpontját nem határoztuk meg a napirendben. A napirendi táblázat az azonos tevékenységek délelőtti, délutáni össz. időtartamát adja meg. A napirendbe illesztésük fontos elve, hogy a tevékenységek ne aprózódjanak szét, a gyermekek játékidője minél hosszabb maradjon.

Az óvónő törekedjék arra, hogy a gyermek napirendje a családban lehetőség szerint az óvodáéval összhangban legyen és harmonikusan egészítsék ki egymást. A település az óvoda környezeti lehetőségeinek a pedagógusok újításra kész kedvének, szándékának és a gyerekek igényeinek megfelelően alakulhat ki az elvekben egységes, de a megvalósításban a különféle helyi lehetőségeket figyelembe vevő nevelési gyakorlat.

Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Óvodapedagógusaink a gondozás folyamatában is nevelnek, építik kapcsolataikat a gyerekekkel, egyúttal segítik önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást segítő dajkával.

Az óvodai nevelésünk tervezése

A nevelésünk céljának és feladatainak ismeretében a pedagógiai ráhatások rendszerét a gyermekek egyéni adottságaihoz igazodva tervezzük meg. Az óvodapedagógus számára alapvetően fontos feladat a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolása még akkor is, ha jelentős mértékben építünk a spontán gyermeki ötletekre, tapasztalatokra. A tervezésben tudatosan vesszük számításba, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme különböző és a gyermek fejlődését tekintve is különböző szinteken lehet egyik vagy másik képességét tekintve. A fejlődés dinamikája tehát egy-egy gyermek esetében a különböző területeken más és más lehet. A nevelés és a tevékenységek tervezése egy tömbben, egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg. A tervezés során mindig a 3-as feladatrendszerből (az egészséges életmód alakításából, az érzelmi, az erkölcsi és a

közösségi neveléséből, az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósításából) kiindulva tervezzük meg a gyermeki tevékenységeket és ezen keresztül a szükséges fejlesztéseket.

Olyan tervezési formát alkalmazunk, amely segíti a gyermek fejlődési ütemének könnyebb követését, jelzi a fejlődési lemaradásokat és láttatja az egyénhez kötődő feladatokat. Az anamnézis lapot az óvodába lépéskor töltetjük ki a szülőkkel, hogy az új gyermekekről már a beszoktatás időszakában sok információval rendelkezünk.

Az *egyéni fejlődési napló* tartalmazza az anamnézis lapot, valamint a személyiséglapokat, a fejlődés jellemzőit, melyet féléves és éves időközönként készítünk el a gyermekekről, és erről tájékoztatjuk a szülőket.

Legfontosabbnak a gyermek folyamatos fejlődését, megismerését tekintjük, hogy minden óvónő tudja, melyik gyermek miben jeleskedik, s miben marad el, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön.

Az egészséges életmód alakításának, az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelésnek, az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és a nevelés megvalósításának a tervezése a csoportnaplóban kerül feljegyzésre, 3 havi ciklusban.

A tanulási folyamat tervezése is ciklusos, illetve heti ciklusos azért, hogy az óvónő folyamatként kezelje a megismerés útját és előre ismerje a ciklus feladatait. Engedi, hogy az élethelyzet, a gyermek, az aktuális feladat irányítsa a folyamatot. Az óvodapedagógusok a nevelési év felénél illetve a nevelési év végén írásos beszámolót készítenek a nevelőmunkáról. Az intézmény vezetője értékeli azokat.

Napirend

időkeret	tevékenységek
6h-tól 7-30h-ig	- gyülekezés az ügyeletes csoportban
7-30h-tól 11-45h-ig	- szabad játék / Tapasztalásszerzési lehetőségek, egyéni fejlesztés/ - folyamatos reggeli, egészségügyi szokások gyakorlása - mindennapos testnevelés - kötetlen foglalkozások, kezdeményezések a heti rend szerint - Kötött foglalkozás / testnevelés foglalkozás <u>speciális foglalkozások:</u> <ul style="list-style-type: none"> • logopédiai foglalkozások • iskola előkészítő foglalkozások • GMP • önismeret- társismeret fejlesztés - élményszerző séta - szabadban mozgás a friss levegőn
11.45-től 12-30h-ig	ebéd előkészületek- ebéd, egészségügyi szokások gyakorlása
12-30-tól 15h-ig	- alvás előkészületek, délutáni pihenő mesével, altatóval - pihenés - egyéni alvásigénynek megfelelően folyamatos ébredés
15h-tól 17h-ig	- uzsonna - egészségügyi szokások gyakorlása <u>speciális foglalkozások</u> <ul style="list-style-type: none"> • fejlesztő foglalkozások • gyógypedagógiai fejlesztés

	<ul style="list-style-type: none"> • szenzoros mozgásfejlesztés -tehetségműhelyek <ul style="list-style-type: none"> • „Gumi macik” tehetségműhely • „Éneklő pacsirták” tehetségműhely - szabadon választott tevékenység - folyamatos hazabocsátás
--	---

Javasolt napirend:

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

VIII. ÓVODA - ISKOLA ÁTMENET

Az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentessége több fél pedagógiai munkáján múlik, mely már az óvodába fogadáskor megkezdődik. Egységben látjuk a 3-7 éves kisgyermekkor, ezért az egyéni sajátosságukra alapozva megfelelő ütemű differenciált nevelést biztosítunk.

Az iskolára való érettség, a tanulás képessége nem a gyermek akaratán múlik, hanem érési és fejlődési állapotából fakadó képesség, mely az idegrendszeri folyamatoknak van alávetve. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az átmenet megkönnyítése a család, az óvoda és az iskola együttműködésén múlik.

Cél: Az érés ideális feltételeinek biztosítása az egyéni különbségek figyelembe vételével.

Feladat: Közvetlenül segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a környezettudatos magatartás kialakulását

VIII./1. Óvodánk az óvoda-iskola átmenet sikeres megvalósítását a következő folyamatban éri el:

A gyermek befogadása:

- Nyíltnap során még az óvodai élet megkezdése előtt megismerkedünk a szülőkkel, gyermekekkel,
- Beiratkozáskor a csoportszoba, udvar bemutatása,
- szülők tájékoztatása (első óvodaszintű szülői értekezleten),
- szülő befogadás lehetőségének biztosítása,
- óvodában töltött időtartam fokozatos növelése befogadás időszakában,
- kedvencjáték behozásának lehetősége,
- a szülőktől való elválás, az óvodai élethez való alkalmazkodás segítése az érzelmi kötődés megteremtésével,
- a család (gyermek) fejlődési és nevelési körülményeinek folyamatos megismerése.

A nevelés, személyiség – képességfejlesztés:

- Családi nevelés elfogadása, támogatása.
- Gyermek szükségleteinek kielégítése.
- A gyermek aktuális egyéni fejlődési szintjének megismerése és az ennek megfelelő differenciált pedagógiai módszerek és eszközök alkalmazása.
- Az óvó-védő funkció szem előtt tartásával elsődleges szerepet szánunk a szabadjátéknak.
- Mozgásos tevékenységekhez szükséges tér és idő biztosítása.
- Tudásvágy kielégítése.
- Szociális funkciók gyakorlásának biztosítása.

Iskolai befogadás támogatás:

- Tanulási alapkészségek megalapozása (szociális, értelmi, testi, kommunikációs képességek).
- Segítjük a szülőket az iskolai élettel való ismerkedésre.
- Az iskolába készülő gyermekeinkkel iskolai órákat látogatunk.
- Szakmai együttműködés kezdeményezése a nevelés folyamatosságának biztosítása érdekében.

IX. GYERMEKVÉDELEM

Minden gyermeknek joga van az őt megillető bánásmódhoz. Védtelen, kiszolgáltatott helyzetéből fakadóan mind testileg, lelkileg, érzelmileg, értelmileg egyéni igényeinek megfelelő odafigyelés, gondoskodás, fejlesztés, érdekeinek képviselője ill. meg.

Gyermekvédelmi munkánk szervezésében irányadónak tekintjük:

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról alkotott 1997. XXXI. törvényt és módosításait,
- 2011. évi CXCV. Köznevelési törvényt.

- 2/2018. (I. 18.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról.

Cél:

- A gyermeki jogok érvényesülése.
- Prevenációs tevékenységmegvalósulása.
- Esélyegyenlőtlenség csökkentése – a hátrányos helyzetben levő gyermekek felzárkóztatás.

Feladataink személyre szólóan és hatványozottan vonatkoznak a kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő:

- A hátrányos helyzetben lévő,
- Halmozottan hátrányos helyzetben lévő,
- Prevenáció keretében – a szociális, családi, anyagi, egészségügyi szempontból veszélyeztető körülménynek kitett,
- Valamint valamilyen részképesség lemaradást mutató gyermekek esetében.

Szocializációjuk, fejlesztésük, felzárkóztatásuk módja programunkban, pedagógiai gyakorlatunk múltjában és jelenében széleskörű, hatékony skálán mozog.

Az óvodavezető gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatai:

- A gyermekvédelmi tevékenység tervezése, irányítása, ellenőrzése, értékelése.
- A gyermekvédelmi munkát segítő intézményekkel, jelzőrendszeri tagokkal való kapcsolattartás, szükség esetén ezek bevonása a gyermekvédelmi munkába.
- Szükség esetén él jelzési kötelezettségével.
- A gyermeki és szülői jogok és kötelessége kérvényesítése (házirendben rögzítettek alapján)
- Biztosítja a jogot, és feltételeket a különleges gondozáshoz, ha ezt a gyermek állapota indokolja.
- Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését és rendszeres óvodába járását.
- Folyamatosan nyomon követi a kiemelt figyelmet, illetve bánásmódot igénylő gyermekek fejlődését, életkörülményeiben, családi viszonyaiban bekövetkezett változásokról tájékozódik.
- Segíti a szülőket problémáik megelőzésében, azok megoldásában.
- Szükség esetén tájékoztatja a (az érintett) szülőket a rendelkezésre álló lehetőségekről, segíti őket azok elérésében.

Az intézményvezető irányításával a gyermekvédelmi felelős és az óvodai szociális segítő koordinálja a feladatok végrehajtását.

Az óvodapedagógus gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatai:

- Legyen tisztában a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályokban meghatározott kötelességekkel.
- Biztosítsa a gyermek személyiségét, emberi méltóságát tiszteletben tartó légkört és feltételeket, óvja a testi-lelki erőszakkal szemben, elősegítve a gyermek biztonságérzetének kialakulását.
- Gyermeki szükségletek maximális kielégítése.

- Akadályozzon meg bármilyen hátrányos megkülönböztetést a gyermekkel szemben: neme, vallása, etnikai hovatartozása, családja miatt, vagy bármilyen más okból.
- Tegyen javaslatot védő - óvó intézkedésekre.
- A gyermekeket és családjukat minél jobban ismerje meg, a problémákat, hátrányos helyzetet ismerje fel, legyen probléma érzékeny a veszélyeztető körülményeket feltárásában.
- A segítségre szoruló családokat többször is látogassa, ha szükséges.
- A hátrányos és veszélyeztetett körülmények között élő gyermekek fejlődését folyamatosan kövesse nyomon. Szükség esetén nyújtson segítséget, irányítsa a gyermeket megfelelő szakemberhez.
- Megfelelő érzékenységgel formálja a környezetet, alkalmaz pedagógiai módszereket, eszközöket, nyomon követi sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődését.
- A gyermekek felzárkóztatását egyéni bánásmóddal, személyre szabott nevelési programmal valósítsa meg.
- Nyújtson segítséget a cigány etnikumból vagy más kultúrából érkező gyermekek esetleges szociális és kulturális hátrányai csökkentésében.
- Igyekezzen olyan módszereket, eszközöket találni, melyek elősegítik, hogy anyagi okok miatt gyermek ne maradjon ki óvodai programból.
- Szükség esetén más szervek kérésére készítsen pedagógiai véleményt.
- Tegyen javaslatot a szabadidő hatékony, és hasznos eltöltésére a gyermek érdekeit figyelembe véve.
- Segítse elő a gyermek optimális iskolakezdésének idejét, valamint a szülőt gyermeke számára a legmegfelelőbb iskola kiválasztásában.
- Figyelemfelhívó, ismeretterjesztő tevékenységgel segítse, hogy a szülők ismereteket szerezzenek a gyermeknevelésről, a gyermekek fejlődési szükségleteiről.
- Szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, nevelési segítség.
- Jelzési kötelezettség, probléma felismerés esetén.
- Gyermek irányítása a Nevelési Tanácsadóba.
- Segélyezés bármilyen formájában segít a szülőknél.
- A feladatkörrel kapcsolatos nyilvántartások folyamatos, napra kész vezetése, az adatvédelmi kötelezettségek betartásával.

Az óvodai szociális segítő szolgáltatás

Cél:

A gyermekek veszélyeztettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munkaeszközeivel támogatást nyújtson, az óvodába járó gyermekeknek, a gyermek családjának és az óvoda pedagógusainak.

Az óvodai szociális segítő a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladata:

- a gyermekeket a korának megfelelő nevelésbe való beilleszkedésben, valamint kompetenciái fejlesztésében segítése
- a gyermek családját a gyermek óvodai életét érintő kérdésekben segít

- segít a nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában
- prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztettségének kiszűrésében segítséget nyújt
- működteti a jelzőrendszert

Az óvoda a védő – óvó tevékenysége:

- Figyelemmel kísérés
- Problémakezelés
- Jelzési kötelezettség

Az óvoda gyermekvédelemmel kapcsolatos dokumentumai, és a jelzőrendszeri tagok együttműködésének területei:

Dokumentumok	Ellenőrzi	Jelzőrendszeri kapcsolatok	
Anamnézis lap	intézményvezető, szociális seg szükség esetén	Védőnő	Folyamatos információcsere
Családlátogatás, fogadó óra (feljegyzés)	intézményvezető, szociális segítő	Orvos	Egészségileg veszélyeztetett gyermek kapcsolatos konzultáció
<i>Befogadás</i> feljegyzései	intézményvezető	Nevelési Tanácsadó	Informálódás a gyermek fejlődés kapcsolatban
Egyéni fejlettségn dokumentáció	intézményvezető	Logopédus	Rendszeres információcsere a gyermek fejlődésével kapcsolatban
Beutalók szakszolgálatokhoz	intézményvezető, szociális segítő	Gyógypedagóg asszisztens	Az SNI-s gyermek fejlődés kapcsolatos rendszeres konzultáció Közreműködik: Óvodavezető, gyermekvédelmi felel
Szakvélemények, határozatok, (orvosi, hivat szakszolgálati szakvélemények)	Irattárazza és a be foglaltak érvényesítését segí intézményvezető, szociális segítő	Gyermek-jóléti Szolgálat	Esetmegbeszélés, család gondozók való kapcsolattartás
		Családsegítő Szolgálat	Családok helyzetének javításá kapcsolatos információ csere
		ÁNTSZ	Esetleges családi körülményeket éri helyzetek esetén

X. INKLUZÍV PEDAGÓGIA - INTEGRÁCIÓ, DIFFERENCIÁLÁS

Minden gyermek joga, hogy sajátos szükségleteinek, állapotának megfelelő segítséget kapjon készsége, képessége kibontakoztatásához, személyisége védelméhez, fejlesztéséhez.

Az inkluzív pedagógia intézményünk szemléletében minden gyermek befogadását, elfogadását jelenti. Figyelembe vesszük, hogy minden gyermek egyéni sajátosságokkal rendelkezik, a szükségleteinek megfelelő bánásmódot alkalmazzuk. **Az inkluzív szemléletünk az egyénre szabott pedagógiai gyakorlatban, folyamatos visszacsatolásban, nyomon követésben realizálódik.**

Az integráció számunkra az együttnevelés lehetősége. A különböző hátrányos helyzetben lévő gyermekeinknek lehetőség arra, hogy önmagukhoz képest fejlődjenek.

Cél:

Az integrálható gyermek számára esélyt adni a közoktatási rendszerben való tovább haladásra. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, részképességekben lemaradt, eltérő szociokulturális közegből jövő gyermekek felzárkóztatása. A tehetség felismerése, támogatása.

Feladat:

A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni differenciálás módszerével. Az integráció annyit tesz, mint segíteni a gyermekeknek élni, tanulni és dolgozni, olyan mindennapi helyzetekben, melyben saját képességeikhez képest fejlődni tudnak. Ezt megfelelő pedagógiai attitűddel, kompetenciával tesszük annak érdekében, hogy amennyire lehetséges aktívan vegyenek részt minden tevékenységben. Lehetőség szerint ezt objektív és szubjektív feltételek megteremtésével biztosítjuk, hiszen az élet első éveit a tanulás és fejlődés szempontjából elsődleges fontosságúak a gyermek számára.

Valamennyi gyermekünk ebben az együttlétben általuk is megtapasztalhatja a máságot, a gyerekek erényeit és gyengeségeit. Az elfogadás, a tolerancia természetessé válik számukra, pozitív irányba változtatja személyiségüket, gazdagítja életszemléletüket, szociális érzékenységüket.

A hatékony integráció több ember közös, összehangolt és tudatos munkáját jelenti óvodánkban. (óvodapedagógus, szülő, gyógypedagógus, logopédus, speciális szakember)

A differenciáló pedagógia számunkra a folyamatos, rugalmas napirendet, téri strukturáltságot, a párhuzamosan végezhető tevékenységeket, a cselekvő tanulást jelenti.

A differenciálás megtervezésének kiinduló pontja számunkra a gyermekek játékának megfigyelése, mely által legkönnyebben megismerhető személyisége, kapcsolatai, társas magatartása, verbális képességei, gondolkodása, ismeretei, mozgása

A differenciálás lehetőségei:

- igazodunk a gyermek igényeihez, tapasztalataihoz,
- a motiváltság elérésében támaszkodunk a gyermek készítésére, szükségleteire,
- az információ átadásához az auditív, vizuális, audió-vizuális, kinezetikus, komplex, interaktív eszközöket részesítjük előnyben,

- pedagógus szerepe lehet katalizáló, ösztönző, segítségnyújtó, tanácsadó, irányító, szabályozó, mellé- vagy alárendelő, de mindig a gyerek fejlődési ütemét, érettségi szintjét szem előtt tartó,
- az időkeretet rugalmasan kezelve, a gyermeket minél nagyobb önállóságra ösztönző pedagógiai magatartást részesítjük előnyben,
- fontos feladatunk megtalálni minden gyerek számára, a megfelelő lehetőséget és módot, a napi tevékenységek tekintetében a várható eredmények és egyéni célok érdekében.

A differenciálás érvényesül célokban, feladatokban, munkaformákban, módszerekben, eszközökben, az elsajátítás idejében, tempójában.

X./1. Kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

X./1.1. A hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése

Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett körülmények között élő gyermekekre. Nyomon követjük fejlődésüket, rendszeres óvodába járásukat.

Cél:

1. Esélyegyenlőség megteremtése,
2. A hátrányok csökkentése, a leghatékonyabb személyre szabott módszerek, eszközök felhasználásával.

Óvodapedagógus feladata:

- befogadó, támogató óvodai légkör kialakítása,
- a gyermeki jogok érvényesülésének segítése,
- humánus közeledés a család felé, a szülő (k) méltóságának tiszteletben tartása,
- partneri viszony kialakítása,
- a hátrányok csökkentése érdekében megfelelő, inger gazdag, élményekkel teli tevékenységek biztosítása, melyek során kompetencia élményt élhet át a gyermek,
- újszerű nevelési, módszertani eszközök keresése, alkalmazása
- környezettudatos magatartás, az egészséges életmód alapozása, kialakítása.

X./1.2. Roma és migráns gyermekek óvodai nevelése

Cél:

A gyermek saját szükségleteihez igazodó élmény-, tapasztalatszerzési lehetőségek felkínálása, ami segíti a befogadást, átmenetet.

Feladat:

- egyéni bánásmód érvényesítése,
- elérhető célok, feladatok megfogalmazása,
- kirekesztettség elkerülése,
- a családdal való elfogadó, partneri kapcsolat kialakítása.

X./1.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

A sajátos nevelési igény az az állapot, amikor a gyermekek egyedi sajátosságai oly mértékben térnek el az átlagostól, hogy annak alapján- a lehetséges fejlődés eléréséhez- sajátos pedagógiai eszközök, módszerek és segédeszközök biztosítása szükséges.

Sajátos nevelési igényű gyermek, az a gyermek, aki szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján

- Testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- Pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott.

A sajátos nevelési igény megállapítása

Sajátos nevelési igény megállapítására a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok és az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet ellátó bizottságok komplex- orvosi, pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai- vizsgálat alapján kerülhet sor.

A sajátos nevelési igényű gyermek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő, gyógypedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Nevelőközösségünk a sajátos nevelési igényű gyermeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. Fejlesztésük közösségi keretek között egyénileg és mikro csoportban történik.

Nevelőmunkánk során figyelemmel vagyunk arra, hogy

- a sérült gyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti,
- a gyermek iránti elvárás állapota jellege, súlyossága határozza meg,
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló másodlagos lemaradása befolyásolja.

Fontosnak tartjuk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek minden segítséget megkapjon hátránya leküzdéséhez.

A gyermek fejlesztését utazó gyógypedagógus, mozgásterapeuta segíti. Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok, gyógypedagógiai asszisztens felkészítésére, az óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra, mely a nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is hangsúlyt helyez.

Nevelőtestületünk törekszik arra, hogy az integráltan fejlesztett gyermekek számára lehetőségeinkhez mérten biztosítsuk mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz.

Cél:

A gyermek beilleszkedésének, fejlődésének, a társaival való együtt haladás lehetősége. A habilitációs, rehabilitációs feladatok megvalósítása.

Feladatok:

- A gyermek integrált neveléséhez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus

vegyen részt a gyermek fejlesztésében.

- A foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján - szükség esetén- eljárásait megváltoztatja az adott szükségletekhez igazodó módszereket megválasztja,
- Egy- egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez,
- Együttműködik a különböző szakemberekkel; a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba,
- A gyógypedagógus segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- Javaslatot tesz gyógypedagógiai- specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- Segítséget nyújt a szükséges speciális eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségeiről,
- Együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- Kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.

X./1.4. Az autista gyermek

Az autizmus az egész személyiséget átható fejlődési zavar, mely egész életen át tartó állapot.

Az autizmus - spektrumzavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikáció és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autista gyermekre legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányossága, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedés, a szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése az egyenetlen képességprofil.

Az autista gyermek lehető legkorábbi diagnózist követő rehabilitációs terápiája megelőzheti a nem kívánt viselkedés minták kialakulását. Ennek eredményeként (ha mentális szintje megengedi) óvodába lépéskor már rendelkezhet korlátozott mennyiségű, de célszerűen használt augmentált-vizuálisan segített- kommunikációs eszköztárral. A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autista gyermek számára a kommunikációs, szociális és kognitív rehabilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata. Az óvodai fejlesztés alapja a pszichológiai képességmérés.

A fejlődési szint és a szociális alkalmazkodás követése egyéni tervekkel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva. Az autista gyermek fejlesztése során törekedni kell a mindennapi életben használt tárgyak, eszközök alkalmazására, a gyermek érdeklődésének megfelelő jutalmak használatára. Fontos a pontos napirend láthatóvá tétele, folyamatábra, hívókártya, mellyel a gyermek a tevékenység helyét tudják beazonosítani (fogyatékoság súlyosságától függően).

Az óvodai nevelés célja az elemi adaptív viselkedések kialakítása:

- szokásrendszerek kialakítása, használatának elsajátítása,
- szociális, kommunikációs készségek célzott fejlesztése,
- sztereotip (gépiesen ismétlődő), inadekvát viselkedések kialakulásának megelőzése,

korrekciója,

Protetikus környezet kialakítása

A lehető legnagyobb fokú önállóság elérésének segítése speciális eszközrendszer használatával, mely elsősorban a vizuális információátadásra támaszkodik. A protetikus környezet az óvodai fejlesztés teljes ideje alatt, illetve otthon, távlatilag az egész életen át használható és az összes tevékenység keretét adja. Szintje, tartalma, formája a gyermek fejlődését követve változik.

Célja:

A tér – idő szervezése nyújtson minden gyermek számára látható és érthető információt

- mit kell, és mit lehet csinálni
- hol végezhető az egyes tevékenységek (pl. mesesarok, mosdó, udvar)
- mennyi ideig tartanak (homokóra jelezheti)
- mi lesz a következő tevékenység

A gyermek biztonságérzetének megalapozása úgy, hogy számára jól érthetően előre jelezzük a cselekvéseket. Zökkenőmentes, önálló tevékenységváltás tanítása.

Az azonossághoz való ragaszkodás csökkentése, a változások elfogadása, speciális eszközökkel.

Változatos tevékenység kialakítása. Viselkedésproblémák megelőzése.

Ezzel kapcsolatban a pedagógus feladata:

A speciális egyénre szabott protetikus környezet és eszközrendszer tervezése, kialakítása úgy, hogy a tárgyi környezet megfelelő felépítése, áttekinthetősége vizuális támpontokkal segít a gyermekeknek.

Tervezési szempontok

- a környezet legyen biztonságos, a gyermek testi épségét veszélyeztető eszközök és anyagok megfelelő elhelyezése, tárolása, szökés, elkóborlás megelőzése
- a terem bútorainak elrendezése segítheti a gyermek önálló tevékenységét, a szabályok és határok felismerését, azokhoz való alkalmazkodást
- a munkaterület legyen csendes, ingerszegény tér, esetleg kuckó alakítható ki,
- különböző tevékenységekhez igazodó helyszínek kijelölése, határvonalak jelölése, az eszközök adott helyen való alkalmazása segíti, hogy a gyermek önállóan felismerje, hol tartózkodik, milyen viselkedést vár el a környezet
- a környezet és a vizuális segédeszközök használatának egyénre szabott tanítása
- speciális eszközrendszer fejlesztése, bővítése a gyermek fejlődésével párhuzamosan.

Napirend alkalmazása

Segítségével a környezet a gyermek számára jelzi a tevékenység helyét sorrendjét. Láthatóvá teszi az idő múlását és beosztását (mutathat csak egy tevékenységet vagy a nap teljes programját).

További kiegészítő információt is tartalmazhat pl. tevékenységben résztvevő személyek fényképét, körülményeket, feltételeket, alternatív lehetőségeket, a gyermek igényeihez igazodva.

Az elhelyezése segítse elő a gyermek számára az önálló használatot.

Az elhelyezés legyen:

- fix (pl. falra rögzített)
- mobil (fotóalbumban elhelyezett képek)

Figyelembe kell venni:

- a gyermek által érthető szimbólumokhoz igazodó formát kell választani. Ezt figyelembe véve a napirend

lehet tárgyas vagy képes

- tárgyas: a gyermek képességeitől függően alkalmazhatóak az aktivitásokban használt konkrét tárgyak, kisebb, de azonos funkcióval. Ennek alapfeltétele, hogy a gyermek tárgyat tárggyal tudjon egyeztetni.
- képes: fotók, rajzok, piktogramok a tevékenység nevének szóképével. A képes napirend használata esetén meg kell győződni arról, hogy a gyermek tárgyat-képpel, képet-képpel egyeztet.

Szociális készségek fejlesztése

Elsődleges szempont, pedagógiai cél, a gyermek képességszintjének megfelelő szociális viselkedés, illetve az ezt megalapozó elemi készségek fejlesztése, tanítása. A tanítási és fejlesztési módszerek között figyelembe kell venni az autizmusból fakadó nehézségeket, melyek akadályozzák a gyermeket a szociális készségek spontán ösztönös felismerésében, megértésében. Ebből eredendően elsődleges szerepet kapnak a kognitív- és viselkedésterápiás eljárások. A szociális fejlesztés áthatja az óvodai fejlesztés egészét, minden területen megjelenik célként, feladatként. Az alapozó készségek kialakítása az óvoda feladata.

Fejlesztés fő területei:

1. A taníthatóságot megalapozó készségek tanítása
 - más személyek jelenlétének felismerése, elfogadása,
 - pedagógus személyének elfogadása,
 - csoport életének elemi szabályainak, szokásainak elsajátítása,
 - elemi viselkedési szabályok elsajátítása,
 - utánzási készség fejlesztése.
2. Önmagáról való tudás tanítása
 - személyi adatok megtanítása,
 - saját külső tulajdonságainak tanítása,
 - önmaga és más személy elkülönítése,
 - élménymegosztás tanítása,
 - gyakran végzett, megszokott tevékenységek felsorolása.

Kommunikációs készségek fejlesztése:

Az autista gyermeknél elsődleges cél, függetlenül a verbális képességeinek színvonalától, az egyén képességszintjének megfelelő kommunikatív kompetencia megteremtése. A megvalósításhoz egyénre szabott kommunikációs eszközök (pl. metakommunikáció) használatának tanítása szükséges.

Fejlesztés főbb módszertani elvei

- a kommunikációs eszközök funkcionális használatának tanítása, melynek érdekében a tárgyi és szociális környezetet úgy kell szervezni, hogy aktívkommunikációra készítse a gyermeket,
- a kommunikáció célja és eredménye közti összefüggés, a viselkedés egyértelmű következményekkel jár (pl. ha a gyermek kér valamit, megkapja, de a pedagógus ne

szolgálja ki),

- a fejlesztés során a meglévő funkcionálisan használt kommunikációs eszközt a lehető legtöbb természetes helyzetben alkalmaztatni kell, mert a meglévő készségeket a gyermek új helyzetben spontán ritkán vagy nem alkalmazza.

X./1.4. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

Az óvodai életben előforduló leggyakoribb problémák:

- **Karaktervonásokból adódó beilleszkedési nehézségek.** Bizonyos esetekben olyan kombináció jellemezhet egy embert, amely a környezethez való alkalmazkodást nehezíti. Ilyenek a "**nehéz gyerekek**", akik lassan alkalmazkodnak az új helyzethez, alacsony az ingerküszöbük, nagy intenzitású reakciókat adnak, magas az aktivitás szintjük és nehezen alakul ki a biológiai ritmusuk. Szélsőséges érzelmi aktivitás, a váratlan helyzetekre való intenzív negatív reakció jellemzi.
- **Szociális izoláció,** arra a gyermekre jellemző, aki idejének döntő részét csak és kizárólag szüleivel tölti. Nem jár rendszeresen óvodába, kortársak társaságába, ezért a gyerek nem is képes társas kapcsolatok kiépítésére, nem képes társai viselkedésére adekvát módon reagálni.
- **Alulszocializált gyermek, akivel többnyire a szülők törődnek a maguk módján, de ők maguk is alulszocializáltak. A normától idegen értékrendet követnek.** Ezek a gyerekek nem követik az udvariasság szabályait. Nem köszönnek, nem kérnek, gyakran impulzívok és önfejtűek. Vélt sérelmeiket azonnal megtorolják, sokszor csúnyán beszélnek, dominanciájuk érvényesítése miatt gyakran keverednek verekedésbe.
- **A traumán átesett és/vagy érzelemzavarban szenvedő gyerek** Az ilyen gyerek sokféle tünetet produkálhat, pl. bepisil, esetleg bekakil, tikkal, szorong, fóbija van, *gyakran fáj a feje, hasa, lehangolt, vagy éppen nyugtalan.*
- **Mozgásos nyugtalanság** a hiperaktivitás, azaz a túlzott mozgékonyság többnyire figyelemzavarral együtt jelentkezik. Nem rosszság. Hátterében elsősorban idegrendszeri éretlenség, működési zavar áll, amit környezeti, családi tényezők is befolyásolnak. Az óvodába való kerüléskor alkalmazkodási nehézségek hamar felismerhetőek. Rendkívül impulzívan viselkedik; hirtelen, indulatos érzelmi megnyilvánulásai vannak, ami megijeszti társait. Konfliktusos helyzetekre váratlan agresszivitással reagálhat. A játékban nem szeret veszíteni, a kudarcból látványosan „kiakad”. Nagyon mozgékony, így akaratlanul is sokszor felborogatja a tárgyakat, rombol, zavarja társait a játékban, nem akar eleget tenni a felnőttek kérésének, nehézséget jelent számára az alkalmazkodás, együttműködés, figyelem

Cél:

1. A tünetek korai felismerése, okok feltárása.
2. Megfelelő szakember bevonása a személyre szabott terápia megkezdése érdekében.
3. A gyermek társas kapcsolatainak, viselkedésének pozitív befolyásolása, mindennapjainak élhetőbbé tétele.

Óvodapedagógus feladata:

- Megfelelő, stressz mentes, érzelmi biztonságot nyújtó környezet kialakítása.
- Megfelelő, rugalmas, a gyermek szükségleteit figyelembe vevő napirend kialakítása, személyre szabott fejlesztése.
- A gyermek rendszeres óvodába járásának ösztönzése.
- A társas kapcsolatok kialakításának elősegítése, játékos tevékenységbe való bevonás segítségével az együttműködő képesség, alkalmazkodó képesség fejlesztése.
- Személyes mintaadással viselkedési szabályok, normák közvetítése, gyermek viselkedésébe való beépítés.
- Az agresszív megnyilvánulások kezelése, feszültségoldás.
- Stressz oldás, a szélsőséges érzelmi megnyilvánulások csendesítése, megszüntetése érdekében.
- A szakemberekkel, a családokkal való szoros együttműködés, rendszeres kapcsolattartás.

X./1.6. Magatartási nehézség

A magatartászavarok megjelenési formái és okai igen változatosak lehetnek. Kialakulhat másodlagos tünetként, mintegy ráépülve a tanulási nehézség is. Ilyenkor a gyerek az állandó stresszt és kudarcot okozó helyzeteket igyekszik elkerülni, például bohóckodással, hisztivel, vagy a társai ellen irányuló agresszióval.

A magatartási, viselkedési zavarok okai eredhetnek:

- az idegrendszer éretlenségéből,
- a családi szocializáció problémákból, (pl.: nem megfelelő anya-gyerek, apa-gyerek kapcsolat, érzelmi elhanyagolás, családon belüli erőszak, stb.).
- ha nem megfelelőek, a többségi társadalom számára nem elfogadhatóak a család által közvetített minták.

Cél:

1. A magatartászavar okainak minél korábbi feltárása.
2. A kiváltó okok kezelése, megszüntetése.
3. A gyermek viselkedésváltozásának, szocializációjának megfelelő technikákkal való elősegítése.

Óvodapedagógus feladata:

- Az idegrendszer éretlenségéből fakadó magatartászavaros gyermek részére rendszeresen biztosítson mozgáslehetőséget. Ezzel megelőzhető a másodlagos tünetként kialakuló tanulási nehézség is.
- Biztosítson olyan környezetet, játék, és tevékenységlehetőséget, melyben a gyermek sikerélményeket él át.
- Alkalmazzon stressz oldó technikákat, melyek segítik a kudarcok feldolgozását.
- Segítse a gyermeket a konfliktusok kezelésében.
- Segítse elő a gyermek társas kapcsolatainak kialakulását, pozitív fejlődését, empátikus készségét.
- Szorosan működjön együtt a családdal, szükség esetén kezdeményezze a családterápiát, vagy a gyermek pszichoterápiás kezelését.

X./1.7. Tanulási nehézségek

Egyértelmű megfogalmazása óvodás korban nem mindig lehetséges, de a rá utaló előjelekkel mindenképpen célirányosan foglalkozni kell. Annál is inkább, mert ebben az esetben döntő hangsúlyt kap a megelőzés. A gyermek idegrendszerét a fogamzástól az iskolába kerülésig, sőt iskoláskor ideje alatt is számtalan tényező károsíthatja. Az okok széles skálája a tünetek sokféleségét eredményezheti. A tanulási nehézségek előjelei, köztük a tanulási zavar tünetei az óvodáskorban mutatkozhatnak, és jó, ha már akkor felfigyel rá a környezet, mert 3-6 éves korra esik az iskolai készségek kialakulásához szükséges fontos képességcsoport, az un. szenzomotoros képességek, és pszichikus funkciók érzékeny periódusa, ekkor fejlődnek a legnagyobb mértékben, ekkor fejleszthetőek a leghatékonyabban.

A tanulási nehézségek kialakulásának okai:

- idegrendszeri sérülés,
- szociokulturális okok,
- neveltetésből eredő hátrányok,
- rossz pedagógiai módszerek,
- a vizuális kultúra túltengése.

A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók:

- vizuális észlelés és megkülönböztetés,
- auditív észlelés és megkülönböztetés,
- kinezetikus érzékelés,
- vizuális és verbális emlékezet,
- figyelem.

A tanulási képességeket meghatározó szenzomotoros képességek:

- testséma,
- finommozgás,
- térbeli, időbeli tájékozódás,
- tér-irány észlelés,
- egyensúlyérzék.

Ezeknek a funkciók, képességek legnagyobb mérvű fejlődése óvodás korra esik, ezért fejlesztésük is ebben az életszakaszban a legcélszerűbb.

Tanulási zavar előjelei az óvodás korban

Tanulási zavar előjelei lehetnek, amik a problémát nem bizonyítják, de fel kell figyelni rájuk már az óvodás korban:

- késve indult meg a mozgásfejlődés,

- rendezetlen, bizonytalan mozgás-egyensúly-,(bizonytalanul mozog a lépcsőn, után lépéssel közlekedik; gyakran megbotlik, elesik, nehezen tanul meg kerékpározni,)
- térorientációs és testséma problémák (nem tudja, megkülönbözteti az irányokat)
- kialakulatlan oldaliság,
- figyelmetlenség, ami egy belső rendezetlenségből, az egymásutániség felfogásának nehézségéből fakad,
- rossz ceruzafogás, finommozgási nehézségek,
- elmaradott rajzsztílus, kusza rajzok, a rajzolás elutasítása,
- megkésett beszédfejlődés,
- artikulációs problémák, beszédhibák,
- ritmusérzék zavara (mondókat, dalokat nem szívesen tanul, de az őt érdeklő dolgokat hamar megjegyzi)
- nem szereti a memória, puzzle játékokat, stb.
- A tanulási zavarok a kudarcélmények miatt a gyermeket szorongóvá, visszahúzódnóvá, de agresszívvá is tehetik a későbbiek folyamán.

X/1.8. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek tanulási nehézségei

A tanulási nehézség kialakulás tekintetében külön figyelmet igényelnek a rendezetlen, kedvezőtlen családi háttérből, szociokulturális közegből érkező gyermekek.

A környezetkárosító hatása megnyilvánulhat:

- a testi fejlődésben,
- az értelmi fejlődésben,
- az érzelmi élet zavarában,
- az erkölcsi élet zavarában.

A környezeti ártalom okai:

- ingerszegény környezet,
- elhanyagoltság,
- hibás nevelés,
- a család rossz anyagi helyzete.

X/1.9. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek életében a legfőbb problémák, amelyek kihatnak későbbi tanulmányaikra:

- a család életének strukturátlansága, időfogalom nem vagy alig alakult ki,
- hiányos szókinccs, gyenge beszédképesség,
- írás-olvasás élmény hiánya (nincs otthon könyv, mesekönyv, regény, képeskönyv, ceruza, papír, sohasem rajzolt még stb.),
- kialakulatlan, helytelen testkultúra,

- elhanyagoló szülői magatartás, (a gyermek egymaga ül a televízió, számítógép előtt, nem hasznosan töltik el a szabadidejüket, pl. kirándulással, meseolvasással, közös játékkal, stb.).

Cél:

1. Az előjelek mielőbbi felismerése, okok feltárása.
2. A hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szociokulturális hátrányainak csökkentése, a családokkal való szoros együttműködés kialakítása.
3. Az iskoláskorra kitolódó tanulási zavarok megelőzése.

Óvodapedagógus feladata:

- A megelőzés érdekében figyeljen a gyermekek rendszeres óvodába járására, különös tekintettel a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre.
- Biztosítson megfelelő szocializációs körülményeket, nyugodt, strukturált napirendet, inger gazdag légkört a csoportban.
- Folyamatosan vonja be a gyermeket minden tevékenységbe, apróbb kihívásba, ezzel elősegítve a sikerélmény átélésének lehetőségét, ezzel csökkentve a tanulási nehézség kialakulását, vagy annak súlyosságát.
- A fejlesztést az életkori sajátosságok figyelembevételével, a játék segítségével valósítsa meg.
- A fejlesztő játékokat és tevékenységeket a gyermek mindennapjaiba építse be.
- A fejlesztő foglalkozást egyénre szabottan, a gyermek képességeinek ismeretében tervezze.
- Biztosítson minél több lehetőséget a mozgásos játékokban való részvételre (téri viszonyok, testséma, egyensúly fejlődésének elősegítése).
- Intenzíven vonja be a gyermeket az éneklésbe, verselésbe, mesehallgatásba – (emlékezet, figyelem, fantázia, sorrendiség, szókinccs, ritmusérzék fejlesztés).
- Segítse elő a gyermek társas készségeinek fejlődését (pl.: társas- és kártyajátékok, melyek egyúttal fejlesztik a logikát a finommotorikát, az irányok megismerését, stb.).

X./1.10. Tehetséggondozás

Tehetséggondozásunk célja:

- felismerni a tehetséget, és azonosítani
- segíteni a gyermeket a továbbfejlődésben
- kielégíteni a kiemelkedő képességű gyermek megismerési, alkotási és speciális szükségleteit
- a tehetséges gyermek tehetséggel összefüggő gyenge oldalának erősítése (pszichomotoros és érzelmi – akarati éretlenség)
- megfelelő szeretetteljes légkör biztosítása

Óvodapedagógusok feladata:

- tehetségigéreték azonosítása, számukra tehetséggondozó műhelyfoglalkozások szervezése (délutáni nevelőidőben)
- pedagógusok továbbképzésének biztosítása e területen

- sokféle tevékenységek kínálata, ezzel segítve a gyermekeknek érdeklődési irányaik megismerésében
- egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés
- a gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése
- elfogadó és támogató környezet kialakítása
- a szülők tájékoztatása és megnyerése a közös munka érdekében

X./1.10.1 „Gumi macik” mozgás tehetségműhely

Célja:

- A mozgás élménye segíti énképének formálódását
- A különböző mozgásos feladatokkal a figyelem, a gondolkodás, emlékezet fejlesztése.
- A téri tájékozódás fejlesztése.
- Mozgás összerendezettség és a mozgás koordináció fejlesztése.
- Egyensúlyérzés fejlesztése.
- A gyorsaság, ügyesség, testi képességek fejlesztése.

Önálló innováció: Mozgás program tehetséggondozó műhelyfoglalkozás, 5-7 éves korú gyermekek tehetségfejlesztéséhez

X./1.10.2. „Éneklő pacsirták” zenei tehetségműhely

Célja:

- Az átlagosnál fejlettebb, jobb adottsággal bíró gyermekek alapvető zenei tudását tovább fejleszteni.
- Az éneklési készség kibontakoztatása, igényes fejlesztése
- A gyermekek mozgásának, testi képességeik fejlesztése a gyermekjátékok, gyermektáncok segítségével.
- A népzenevel, közös énekléssel, műdalok és a komolyzene hallgatással, formálni a gyermekek zenei ízlését.
- Fejleszteni a gyermekek ritmus érzékét, zenei hallását, énekhangját és a memóriát.
- A gyerekek igényeinek felkeltése a népzene és a komolyzene iránt.
- Lehetőséget biztosít hangszerek megismerésére, kipróbálására és gyakorlásra.

Önálló innováció: Zenés program tehetséggondozó műhelyfoglalkozás, 5-7 éves korú gyermekek tehetségfejlesztéséhez

XI. HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEIK ÉS RENDEZVÉNYEINK

Néphagyományt ápoló, hagyományos ünnepeink:

- Mikulás – december 6.
- Karácsony – Jézus születése – a család és a szeretet ünnepe
- Farsang – Téltemető farsangi bál
- Húsvét – Az új tavasz ébredése, húsvéti hagyományok

Nemzeti ünnepeink:

- Március 15.
- Október 23.

A mindennapokhoz kapcsolódó gyermeki élet ünnepei:

- Születésnapok
- Névnapiok

Természetóvó jeles napok:

- Állatok napja – október 4. (Állatokkal kapcsolatos játékos tevékenységek, mesék, versek, dalok, képek)
- A víz világnapja – március 22. (Vizzel kapcsolatos játékos tevékenységek, versek, dalok, mesék)
- A Föld napja – április 22. (Földdel kapcsolatos játékos tevékenységek, versek, képek)
- Madarak és fák napja – május 10. (Madarakkal, fákkal kapcsolatos játékos tevékenységek, dalok, versek, mondókák)

Az érzelmi kötődést elősegítő ünnepek:

- Gyermeknap
- Anyák Napja
- Óvodai búcsú – Ballagás

XII. SZAKMAI DOKUMENTUMAINK

Az intézmény alapvető dokumentumai:

- Óvoda Pedagógiai Programja
- SZMSZ (Szervezeti Működési Szabályzat)
- Házi rend
- Etikai Kódex
- Az óvoda éves munkaterve
- BECS munkacsoport működése
- Szabályzatok

Az alapidokumentumok nyilvánosak, minden érdeklődő számára hozzáférhetőek, az intézményvezető irodában. A vezetővel történő egyeztetést követően megtekinthetőek. Megtalálható és hozzáférhető az intézmény honlapján. Az alapidokumentumok hivatalos példányát az érdeklődők az intézményből nem vihetik ki. Az alapidokumentumok megváltozásának módját a dokumentumok végén található érvényességi rendelkezések szabályozzák. Az alapidokumentumok megváltozásáról az intézmény vezetője köteles tájékoztatni az érintetteket. Az újonnan beiratkozott gyerekek szülei szóbeli és írásbeli tájékoztatást kapnak az óvoda Pedagógiai Programjáról valamint a Házi rend alapvető szabályairól.

A kötelezően használt nyomtatványok:

- a felvételi előjegyzési napló,

- a felvételi és mulasztási napló,
- az óvodai csoportnapló, mely tartalmazza:
 - a csoport összetételére vonatkozó adatokat,
 - a szokás szabályrendszert (heti-napirendet),
 - az éves terveket tevékenységi körönként,
 - a nevelési terveket, és értékelésüket (készül befogadásra, félévente),
 - szervezési feladatokat,
 - a gyermekek egyéni fejlesztésének előrehaladását (félévenkénti értékeléssel),
 - a mellékletben: a csoport életéhez kapcsolódó minden feljegyzést, jegyzőkönyvet.
- az óvodai törzskönyv,
- a tankötelezettség megállapításához szükséges szakvélemény (a továbbiakban: óvodai szakvélemény).
- egyéni fejlődési napló (anamnézis lapok, személyiséglap, fejlődési mérőlapok)

XIII. MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS, ELLENŐRZÉS RENDSZERE

XIII./1 A pedagógiai munka ellenőrzése

A folyamat célja:

az intézmény hatékony működésének elősegítése, adatok gyűjtése, a hibák javítása, az eredmények megerősítése, a hatékony módszerek elterjesztése annak érdekében, hogy az intézményben dolgozók munkájának színvonala napról –napra közelítsen a nevelési programban megfogalmazott értékekhez, elvekhez és pedagógiai gyakorlathoz.

Az ellenőrzésről feljegyzés készül, amiben az ellenőrzés tapasztalatait rögzítjük. Az értékelést az ellenőrzött személlyel egyénileg végezzük, s az ellenőrzés tapasztalatait szükség esetén cselekvési tervben rögzítjük.

Az ellenőrzés alapelvei:

- az óvodapedagógus önállóságának tiszteletben tartása
- a pozitív folyamatok erősítése
- a kölcsönös bizalomra építése
- az önállóság, önértékelés fejlesztése

Az ellenőrzés módszerei:

- szempontok szerinti csoportlátogatás
- szóbeli vagy írásbeli beszámoltatás
- dokumentumok ellenőrzése

Az ellenőrzésre jogosultak:

- intézményvezető
- intézményvezető- helyettes
- Önértékelési munkacsoport vezetője
- szakmai munkaközösségek vezető

XIII./2. A gyermek fejlődésének nyomon követése, a gyermekek mérésének rendje

A gyermekek fejlődésének nyomon követése az óvodapedagógus feladata. A gyermek fejlődését a nevelőtestület által készített, azonos szempontsor alapján összeállított személyiséglapon követjük. Nevelőtestületi döntés értelmében egy tanév során két alkalommal (január, június) készítünk mérést a gyermekekről, az eredmény alapján fejlesztési irány meghatározása kerül.

A gyermekek mérésénél a mérőeszközök alkalmazása, a mérés összesítése, a csoportban dolgozó óvodapedagógusok feladata. A szülőket fogadó óra keretében tájékoztatjuk a gyermekek fejlődéséről.

Az iskolába készülő gyermekek indokolt esetben iskolaérettségi vizsgálaton vesznek részt. A vizsgálatot a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei saját intézményükben végzik el. A vizsgálat eredményeiről az óvoda és a szülő egyaránt tájékoztatást kap

XIII. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

XIII./1. A családokkal való együttműködés formája, tartalma, alkalmi, gyakorisága

Az első - és mindkét fél számára meghatározó - találkozás a beiratkozást megelőző nyílt délutánon, ahol bepillantást nyerhetnek az óvoda életébe, és megismerkedhetnek a leendő óvónénikkel. A beiratkozáskor az adatfelvételen és a gyermekről szerzett benyomásokon túl egy kötetlen beszélgetésben kölcsönösen tájékozódunk - a szülők az óvoda belső életéről, az óvoda vezetője a család helyzetéről, a gyermeket érő hatásokról

Családlátogatás:

Fontos, hogy az intézményünkbe járó gyermekek életkörülményeit, családi hátterét, szokásait megismerjük, hiszen szoros együttműködésben kell nevelnünk a gyermekeket. A családlátogatás erre jó alkalmat teremt. Erre még a kisgyermek óvodába kerülése előtt kerítünk alkalmat, mely során lehetőség nyílik:

- beszélgetésre, ismerkedésre,
- az életkörülményekről való tájékozódásra,
- a szülők nevelési attitűdjéről való informálódásra,
- a gyermek személyiségjegyeinek, szokásainak, fejlettségének megismerésére,
- az anamnézis, személyiséglap közös kitöltésére.

1.Csoport szülői értekezletei (évente háromszor):

Célja:

- A szülő betekintést kapjon a csoportot érintő témába.
- A szülő az óvoda, illetve a szülői közösség részéről felvetődő kérdésekre, esetleges problémákra választ kapjon.
- A szülők tájékoztatása a csoport életével kapcsolatos eseményekről, a mindennapi óvodai élet tevékenységeiről, szokás-szabályrendszeréről.
- A szülők többségét érdeklő kiemelt témák megbeszélése.

- SZK megválasztása

1. Fogadó órák:

1. Intézményvezető fogadó órái (havonta)

Célja:

Lehetőség a szülők számára, hogy minden, az óvoda működésével, a gyermeke óvodai életével, a pedagógusokkal, a pedagógiai munkát segítő dolgozókkal, nevelési problémákkal kapcsolatos észrevételekre választ kapjon, esetleges panaszokra közös megoldást találjon a vezető segítségével.

2. Csoport fogadó órái (havonta, és szülői igény szerint, valamint fél évente kötelező jelleggel minden szülőnek)

Célja:

- Lehetőséget adni a szülő számára egy kötetlenebb, bensőségebb beszélgetésben, a tények, esetleges problémák átbeszélésére, feltárására.
- Lehetőséget adni a szülő számára gyermekének fejlődéséről való tájékozódásra.
- A gyermek fejlődésében való lemaradásról, viselkedési problémákról, részképesség lemaradásról stb. való tájékoztatás, szükség esetén a további szakszerű intézkedésről való megállapodás (pl.: Nevelési Tanácsadóba történő vizsgálatra utalás)
- Esetleges nevelési problémákra való közös megoldáskeresés.
- Információcsere. Krízishelyzetek megbeszélése, megoldáskeresés.
- A félévenkénti kötelező jellegű fogadó óra alkalmat ad az óvodapedagógus részére, hogy a szülőt írásban tájékoztassa a gyermek fejlődéséről, előrehaladásáról, mely megtörténtét a szülő aláírásával igazolja. (Erről a dokumentumról másolatot az óvoda vezetőhöz írt kérelem, és engedély alapján adhat ki az óvodapedagógus a szülő részére).

3. Kapcsolattartás egyéb formái

- Lehetőséget adunk a szülőknek a mindennapi életbe való betekintésbe, a délelőtti étellel való ismerkedésre. (nyílt nap keretében)
- A csoporttal közös programokat szervezünk (kirándulás, múzeumlátogatás stb.).
- Hagyományként őrizzük a gyermeknap szervezését.
- A szülők érdekképviselőt Szülői Szervezet látja el, mely érdemi beleszólást biztosít az óvoda döntési folyamataiba.
- Minden szülőre kiterjedő együttműködést kérünk az intézmény működésével kapcsolatos vélemények kinyilvánításában, mely kidolgozott szülői kérdőív segítségével történik.

XIII./2. Együttműködés társintézményekkel

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet alatt és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.

Óvodánknak hagyományosan jók a kapcsolatai a gyermekek ellátásához fűződő intézményekkel. Természetes, közvetlen napi kapcsolatban vagyunk, melynek következtében azonnal elintézhető az aktuális feladatok. Emellett gondosan számon tartjuk azokat az eseményeket és kapcsolódási pontokat, melyeket sok éves együttműködés során kölcsönösen pozitívnak és gyümölcsözőnek tartottunk.

Kapcsolatunk a bölcsődével

Bölcsődéivel hagyományos kapcsolatunk. Az óvodai beiratkozás előtt a bölcsődékben a szülőknek tájékoztatást nyújtunk az óvodánk mindennapi életéről és az óvodai beiratkozás teendőiről.

Közös programokat szervezünk, melynek során ellátogatunk a nagycsoportosokkal, a gyerekeknek kis műsorral kedveskedünk. A nagycsoportos bölcsődések visszalátogatnak, közös együtt játszásra.

Kapcsolatunk az iskolával:

Iskolákkal folyamatos, kölcsönös együttműködésre törekszünk.

Figyelemmel kísérjük a szülők iskolaválasztását, és ennek függvényében építjük kapcsolatainkat. Az iskolák meghívására a nagycsoportos óvodásoknak szervezett sport és kézműves, művészeti, szabadidős tevékenységeken veszünk részt.

A leendő tanítókat, az iskolába lépés előtt meghívjuk nyílt délelőttre, vagy együtt játszásra, ahol megismerkedhetnek a gyermekekkel.

Évente több alkalommal veszünk részt óvodásainkkal az iskolák által szervezett közös programokon, ünnepeken.

Kapcsolatunk az alapfokú művészeti iskolával:

Az iskolával szoros kapcsolatot tartunk.

A zeneiskola tanítványai karácsonyi hangversenyt adnak, év végen hangszeres bemutaton vesznek részt a nagycsoportos óvodások.

Kapcsolatunk a Tótkomlói Művelődési Központ és Városi Könyvtár

Folyamatosan tájékoztatnak minket a gyermekeknek szervezett intézményi és családi programokról. Csoportos részvétel esetén megszervezik a részvételhez szükséges feltételeket

Kapcsolatunk a Pedagógiai szakszolgálattal:

Az intézményének munkatársaival folyamatos kapcsolattartásra törekszünk. Esetmegbeszélő testületi konzultációval, az óvodapedagógusokkal történő egyéni megbeszéléssel segítik a mindennapi munkánkat. Iskolaérettségi vizsgálatot, középsős korúak egyéni felmérését, igény szerint a gyermekek vizsgálatát végzik kérésünkre.

Együttműködünk a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő, tehetséges gyermekek fejlesztésében.

Kapcsolatunk a védőnői és Gyermekorvosi szolgálattal:

Egyes esetekben (tartós betegségeknel) orvosi szakvélemény beszerzését kérjük a szülőtől.

A védőnők rendszeres ellenőrzést végeznek (hajfertőzés) a csoportokban

Kapcsolatunk a Gyermekjóléti Szolgálattal:

Szükség esetén óvó-védőintézkedés kérése.

Segélyek, rendszeres támogatások igényléséhez, hivatali eljárásokhoz a szülők vagy az illetékesek hatóságok kérésére pedagógiai véleményeket készítünk.

Kapcsolat a fenntartóval:

A fenntartó és az intézmény az intézményvezető által közvetett. Az együttműködés jó, partneri.

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A Kormány nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény alapján a pedagógiai program a nevelő testület elfogadásával és a fenntartó jóváhagyásával érvényes 2021.05.05. -tól visszavonásig.

A nevelési program mindenki számára nyilvános.

Hatályba lépése:

A fenntartó jóváhagyását követően a kihirdetés napján lép érvénybe.

Felülvizsgálat rendje:

A nevelőtestület határozata alapján határozatlan ideig érvényes.

A nevelési program módosítható:

A módosítást kezdeményezheti a nevelő testület 50+1%-az, a szülői szervezet 50+1%-a.

A nevelési program módosítás kötelező indoka:

Jogszabályváltozás, fenntartó által meghatározott feladatváltozás.

A helyi nevelési program nem kötelező módosítását a vezetőnek benyújtott írásbeli előterjesztés után a nevelőtestület 50+1%-a támogatásával kérheti a Közalkalmazotti Tanács elnöke, mint döntés előkészítő és érdekegyeztető fórum képviselője.

A helyi nevelési program nyilvánosságra hozatala:

- az intézmény irodájában, nyitvatartási időben (az épületből kivinni nem lehet),
- honlapon,
- a helyi nevelési program megismerése céljából szülői értekezleten tájékoztatást nyújtunk.

Tájékoztatás nyújtása: közös értelmezés, kérdés esetén óvodapedagógussal, intézményvezetővel előre egyeztetett időpontban egyénileg is lehetséges.

Publikálás formája:

Teljes egészében a szülők felé.

Iratszám:

Hatálybalépéssel egyidejűleg érvényes 1/2021. (V.05.) nevelőtestületi határozat számmal.

Hatálya a Tótkomlói Ligeti Óvoda gyermekei, pedagógusai és egyéb dolgozói számára érvényes.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

I. Készítette: A Tótkomlói Ligeti Óvoda intézmény vezetője a nevelő testület közreműködésével:

Malyáné Lestyán Anna
Malyáné Lestyán Anna
Intézményvezető

II. Az óvodai pedagógiai programmal kapcsolatban magasabb jogszabályban biztosított jogával élve a dokumentumról véleményt alkotott az óvodában működő Szülői Szervezet.

Dátum: Tótkomlós, 2021. május 04.

Malyáné Lestyán Anna
Szülői Szervezet elnöke

III. Az óvoda nevelőtestülete át nem ruházható jogkörében a pedagógiai programot 2021.05.05-én tartott határozatképes nevelőtestületi értekezletén 100%-os igenlő szavazattal 1/2021.(V.05.) határozatszámmon elfogadta.

IV:Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai a csatolt jegyzőkönyvben hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

Dátum: Tótkomlós, 2021. május 05.

Malyáné Lestyán Anna
Malyáné Lestyán Anna
Intézményvezető

V. Az óvoda nevelési programját a fenntartó képviselőtében 85/2021. (V. 19) számú határozatával döntési hatáskörében elfogadta.

Dátum : Tótkomlós, 2021. május 19.

[Signature]
Fenntartó képviselőtében

Tótkomlói Ligeti Óvoda

OM: 202273

2020/2021

jegyzék

a nevelési- oktatási intézmények kötelező (minimális) felszereléséről

A nevelési program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések:

<i>I.. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI</i>		
1. Csoportszoba		
óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	x
gyermekszék (ergonomikus)	gyermeklétszám szerint 1	x
gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével	x
fényvédő függöny	ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben	x
szőnyeg	gyermekcsoportonként, a padló egyötödének lefedésére alkalmas méretben	x
játéktartó szekrény vagy polc	gyermekcsoportonként 2, sajátos nevelési igényű gyermek esetén további 1	x
könyvespolc	gyermekcsoportonként 1	x
élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	
textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	x
edény- és evőeszköz- tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	x
szeméttartó hulladék szelektálásra alkalmas gyűjtő edények	gyermekcsoportonként 1 épület szintenként 1	x -
2. Tornaszoba		
Tornapad	2	x
Tornaszőnyeg	1	x
Bordásfal bordásfal	2 3 gyermekenként 1	x
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő , mozgásigényt kielégítő készlet	1 mozgás- kotta	x

egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	három gyermek egyidejű foglalkoztatásához (zsámoly, matrac, labdák, karikák)	x
3. Logopédiai foglalkoztató		
a fogyatékoság típusának megfelelő, tanulási képességet fejlesztő eszközök	pedagógiai programban foglaltak szerint	x
Tükör	1	x
Asztal		x
Szék	2	x
Szőnyeg	1	x
járástartó szekrény vagy könyvek tárolásra is alkalmas polc	1	-
4. óvodapszichológusi szoba		
asztal	1	-
szék	4	-
szőnyeg	1	-
könyvek, játékok, iratok tárolására is alkalmas polc	1	-
5. játszóudvar		
Kerti asztal	csoportonként 1	x
Kerti pad	csoportonként 2	x
Babaház	minimum 1	1db
udvari ivócsap, ivókút	új óvoda építése esetén	-
Udvari homokozó	csoportonként 1	2 db
Takaróháló	Homokozóként 1	2db
Mozgásfejlődés segítő eszk. mozgásigényt kielégítő eszk.	IV. rész szerint	x
6. intézményvezetői iroda		
íróasztal és szék	1+1	x
tárgyalóasztal, székekkel	1	-
Telefon	1	x
Könyvszekrény	1	x
Iratszekrény	1	x
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	x
7. intézményvezető- helyettesi, tagintézmény- intézményegységvezető- helyettesi, óvodatitkári iroda		
íróasztal és szék	1+1	x
iratszekrény		x
Telefon	1	x

számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	x
8. nevelői szoba		
asztal, ami egyben eszköz előkészítő munkaasztal is	pedagógusként 1	x
Szék	pedagógusként 1	x
könyvtári dokumentum	500	
könyvszekrény	2	x
számítógép, internet hozzáférés, perifériákkal	1	x
9. orvosi szoba, elkülönítővel		
berendezés, felszerelés, a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint	1	x
10. Gyermeköltöző		
öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gy.létszám figyelembevételével	x
Öltözőpad	gy.létszám figyelembevételével	x
11. Gyermekmosdó, WC helyiség		
Törülközőtartó	gy.létszám figyelembevételével	x
Falitükör	mosdókagylóként 1	x
rekeszes fali polc (fogmosótartó)	gy.létszám figyelembevételével	x

II. TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK

egyéni tisztálkodó szerek	gy.létszám figyelembevételével	x
tisztálkodó felszerelések	mosdókagylóként 1	x
Fésűtartó	csoportonként 1	x
Törülköző	felnőtt és gyermeklétszám szerint 3-3	x
Abrosz	asztalonként 3	x
Takaró	gy.létszám figyelembevételével	x
ágyneműhuzat, lepedő	gy.létszám figyelembevételével	-

III. A FELNŐTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

szennyes ruhatároló	óvodánként	-
mosott ruhatároló	óvodánként	-
automata mosógép	óvodánként	x
Centrifuga	óvodánként	x
Vasaló	óvodánként	x
Vasalóállvány	óvodánként	x
Szárítóállvány	óvodánként	x
Takarítóeszközök	óvodánként	x
kerti munkaeszközök, szerszámok	óvodánként	x
Hűtőgép	óvodánként	x
Porszívó	óvodánként	x

IV. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)

különbéféle játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei	gyermekcsoportonként a gyermek 30 % -ának megfelelő mennyiségben	x
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	x
ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	x
az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermekcsoportonként a gyermek 30 % -ának megfelelő mennyiségben	x
értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermek 30 % -ának megfelelő mennyiségben	x
ábrázoló tevékenységet fejlesztő, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	x
a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	x
munka jellegű tevékenységek	gyermekcsoportonként a	x

eszközei	gyermek 30 %-ának megfelelő mennyiségben	
2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		
digitális hanglejátszásra és képmegjelenítésére alkalmas eszköz	óvodánként	x
hangfalak	Három csoportonként 1	x
diavetítő	óvodánként	-
Vetítővászon	óvodánként	x
hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként	x

hangszer (gyermekeknek)	gyermek-csoportonként, a gyermek 30%-ának megfelelő mennyiségben	x
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	gyermek-csoportonként, a gyermek 30%-ának megfelelő mennyiségben	x
projektor vagy írásvetítő	1	x

V. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK TOVÁBBI SPECIÁLIS ESZKÖZEI

1. Beszéd fogyatékosok		
tükör 120 X 180 cm	csoportonként	x
logopédiai alapkészlet	csoportonként	-
2. Hallási fogyatékosok		
Dallamíró	csoportonként	-
hallásvizsgáló és hallókészülék tesztelő felszerelés	óvodánként 1	-
vezetékes vagy vezeték nélküli egyéni, illetve csoportos adó-vevő készülék	gyereklétszám szerint 1	-
a különböző nyelvi kommunikációs szinteknek megfelelő kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információhordozó	óvodánként 1	-
-nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének ellenőrzésére alkalmas eszköz	óvodánként 1	-
szurdologopédiai eszközök	Csoportonként 1	-
3. Látási fogyatékosok		

Olvasótelevízió	gyermeklétszám figyelembevételével	-
hatrekeszes doboz, gombás tábla, szöges tábla, csörgő labda	gyereklétszám szerint 1	-
<i>VI. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKA VÉDELMI ESZKÖZÖK</i>		
étel-mintavétel (üvegtartály) készlet	óvodánként	x
Elsősegélyláda	óvodánként	x
gyógyszertár (zárható)	óvodánként	x
amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban meghatározottak szerint	x
tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	x